

308422

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. I.

సంపుటము. ౧.

చెన్న పట్టణము 1915 సం॥ మార్చి నెల 5 వ తేది శుక్రవారము

ఆనంద నామ సంవత్సర ఫాల్గుణ బహుళ చవితి ౪

No. 309

సంచిక 30౮

జీర్ణరసాయనము.

25 మాత్రల డబ్బి 1 కి వెల 1-4-0

అజీర్ణము వలన భుజించిన వస్తువులు రక్తమునకు సరిగా మారనందున ఇది మిగిలిన రోగములకు కారణమగును. దీనివలన శరీర శోశములందు రసప్రావము క్రమముగ గలుగక, దుర్బలమేర్పడి ఆయువు క్షీణించును. జీర్ణరసాయనము మాత్రలను సేవించుటవలన అన్నము పచనమగును, జీర్ణశోశము బాగుపడి సరస్రావము క్రమముగ గలుగును, రక్తపుష్టి గలుగును, మలబద్ధము మానును.

అమృతాంజనము

బాధోపశమనము, సుఖసాధనము.

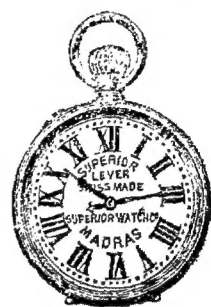
రక్తమాంసమయమైన శరీర మనేక విధములైన బాధలకు బాల్పడుచున్నది. తలనొప్పి, కాళ్లనొప్పలు, కీళ్లనొప్పలు, వాయువునొప్పలు, దగ్గు, పడిశము, బెణుకులు, గాయములు, వంటిపోటు, తేలుకాటు, ఉబ్బులు, తిమ్మరలు, వాపులు మొదలగు బాధలు సుఖమునకు భంగమును గలిగించుచున్నవి. బాధను తీసివేసి సుఖమును గలుగజేయుటకు అమృతాంజనము సిద్ధక్రియయని అనుభవమువలన గనుగొనబడినది. సిద్ధమైన సులభమైన వైద్యసహాయము.

అమృతాంజనంబి, శ్రీశిరోక్ష, ఘోర్త, బొంబాయి.

సుపీరియర్ లీవర్ బ్యూయలు వాచ్.

లొలుసుతో సహా ధర రూ ౩0-0-0. పోస్టేజి 0-4-0.

దీనికి 5 సంవత్సరముల గ్యారెంటీ గలదు.

ఈ గడియారము డెయిలీ మార్కెట్లో మేకు ఎజ్జెనిసిగా తొలగింపబడి యాంక్షన. ఇది చాలా చురుకైనది. తలచినప్పుడు, డబ్బులూ, అనుగ్రహించునుగలిగి మొరటుపనులకు దగియుండును. పెట్టెమాత్రా భాగమున గ్యారంటీ చీటి అతికించి యుండును. సీమ నుండి.

మాత్రా తయారుచేయబడినది. కాని సెవరియొద్దను జిక్కుబడికొక్కరును తీయుదురను తలంపుతో తక్కువ వెలనుంచి తిమి. చాల కాలము పనిచేయవచ్చి, పల్లవి ధరగల గడియార మిదియొకటియేయని యనుభవమున దెలియును ఇదిగలకనేక గడియారములు ఖర్చయి యొక్కటాపత్రిమల నంది యున్నది. ఒకటి తెప్పించి చూడుడు. మా పట్టణమున కనేకులు కొని సంతసించినన, నేనుమాట తెందుకు? ముఫీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు నెం 167, మద్రాస్.

కస్తూరి.

విషజ్వరములకు, కలరాకు, సంధికి, బాలింత రోగములకు, వాతములకు, చిన్న బిడ్డల జబ్బులకు, పుష్టికి కస్తూరి యుపయోగమైన మందని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని, కస్తూరి బంగారమున కన్న ప్రియమగుచేతనే, నవరస సమయములందు దొరకుట దుష్టరము. మా డిపోయెండ్ల కస్తూరియందితర పదార్థము లేనియును జేర్చబడవు. ఇంతవరకు మా తావునుండి కొనివారల కీవిషయము తెలిసియున్నది. కొననివా రొకసారి పరీక్షించిన నిజము తెలియగలదు. అట్లు చేయుటవలన కలితి కస్తూరిని గొని మోసపోరు. తులం 1-కి రూ. 30-0-0.

కలరామాత్రలు

డబ్బి 1కి 12 మాత్రలు వెల రూ 0-6-0
కలరా ప్లేగువలనే ఒకవిధమైన అంటుజాడ్యము. ఇది గాలియందు నీటియందు పరమాణువులైన విషపురుగులు చేరుటవలన గలుగును తగిలిన వెంటనే మందును తినుట ఆవశ్యకము. కలరాయున్నచోట నీటిని యచిత్రాగుట యుక్తము.

తామర తైలము

మా తామరతైలము ఒక్కడబ్బాను ఆరు లిశాలకు కొని నాలుగైదు సారులు రాచినయెడల కామర నిర్మాణముగలను. నయము కాని యెడల మీ ఆకుల్యాలు తిరిగి తీసికొన వచ్చును.

అమృతాంజనము డిపో, 108, శ్రీశిరోక్ష, బొంబాయి. 6-7 తలలు పట్టిపిడి, మద్రాసు.

యుద్ధచరిత్రము

సంవత్సరాదిసంచిక!

సంవత్సరాదిసంచిక!

ఆంధ్రపత్రికయొక్క ఆరవసంవత్సరాదిసంచిక సిద్ధమగుచున్నది. ఆసంచికయందు విద్యావంతులైన యాంధ్రమహాజనులచే వ్రాయబడిన నిర్బంధ సైన్యసేవ, ప్రాచీనతీచి, దేశచరిత్ర, నవలలు, సంగీతము, సంస్కరణము, హీనజాత్యుద్ధరణము, యోగనిద్ర, ధీరాధాన, మహాహ్నుదు, ఈశ్వరమీమాంస, రణగీతములు మొదలగు వివిధములైన వ్యాసములును, ఆంధ్రమహాజనుల చిత్రపటములును పూర్వమునలే ప్రచురింపబడుచుండుటయొక్క నిపుడు లోకము నంతయును కలనకపరచుచున్న మహాసంగ్రామచరిత్రము సయిత మిక్రిందివిషయములతో ముద్రింపబడుచున్నది:-

1. జర్మని, ఫ్రాన్సు, రుష్యా, ఇంగ్లాండు, ఆస్ట్రీయా, తుర్కీ మొదలగు రాజ్యముల చరిత్రములు; 2. యుద్ధమునకు ప్రత్యక్ష కారణములు పరోక్ష కారణములు; 3. యుద్ధ పూర్వాహములు, వాటిఫలములు; 4. భిన్న రాజ్యముల సైన్యబలము, నౌకాబలము, విమానబలము వాటిఫలములు; 5. దుర్గగుల్మ నిర్మాణము వాటిఫలములు; 6. నానారాజ్యముల సైన్యముల ఫిరంగుల ఫలములు; 7. రాజుల సేనాధ్యక్షుల మంతుల నౌకాధ్యక్షుల ఫలములు; 8. యుద్ధప్రదేశముల యుద్ధసామగ్రిల ఫలములు; 9. యుద్ధమునకు సంబంధించిన వివిధవిషయములను దెలుపు 400 పటములు దీనియందు బ్రచురింపబడి యాంధ్రప్రచురణములందపూర్వముగ నుండగలదు. పెద్దయాకృతియందు 300 పుటలకు మించియుండును. రాక్షసనామ సంవత్సర పంచాంగము చేర్చబడియున్నది. ఇంత వ్యయముచేసి ముద్రింపబడినను,

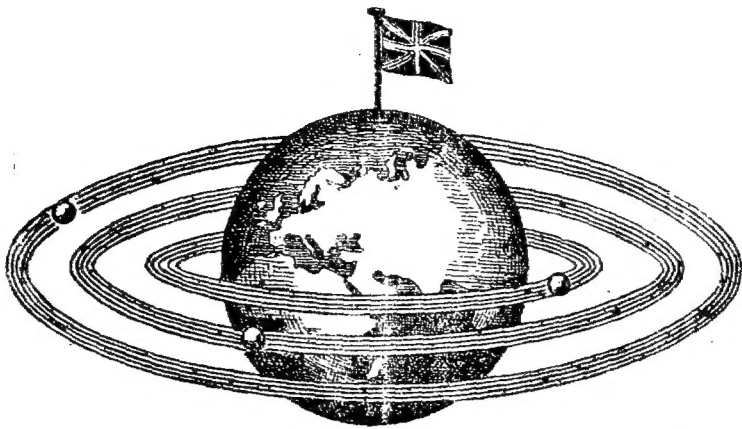
ఆంధ్రదిసపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	వెల	0	8	0
" అర్ధసంవత్సర "	"	1	12	0
ఆంధ్రవారపత్రిక సంవత్సర దిసపత్రిక కేమాసముల చందాదారులకు	"	1	0	0
ఇతరులకు	"	2	0	0

పోస్టుఖర్చులు వేరుగ సమాలుచేయబడును.

యుద్ధచరిత్రసంచికను బడయగోరువా రిప్పటినుండియును (చందాదారులును కానివారును) దరఖాస్తులను బంపుకొనుట యుచితము. ఆలస్యమైన యాశాభంగము కలుగవచ్చును. దిస వారపత్రిక చందాదారులకు తగినన్ని ప్రతులుమాత్రము ముద్రింపబడుచున్నది.

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, తులశిశెట్టిపిడి, మద్రాసు.

ప్రపంచ యుద్ధము.

గునమార సంక్రామము!

చిత్ర రూపము !!

యోధా గణుల భావ చిత్రము !!!

మూరొప్పిండ్లమందెల్లను, అల్లకల్లోలముచేసి వక్షస్థనవాహనముననే బారిలా వయించు జగత్ ప్రళయస్వరూపముగా నాకొత్త బాలశైర వుసినలె వికటయిండు అతిభయంకర యుద్ధనాయకులనున్నా, ఆయా దేశపు రాజధిరాజులనున్న, చక్రవర్తులనున్న, ప్రభుత్వముగా జూచి నట్లు కనబడ నుండరమైన భావచిత్రములు, ప్రకాశించినట్టి యుద్ధ వైఖరి కాగితములపై ముద్దగా ముద్రించి విక్రయమునకు సిద్ధమగుచున్నవి.

త్వర తేయము! స్వల్ప మే ప్రతులు!!

భోతకాల్పుకొసిన మర్కటమువలె అక్కడక్కడకి తిరుగుచు వ్యాపారవావలనున్న, యుద్ధనావలనున్న హతము చేసి శుదకు మండింపబడి సముద్రపాతమునకు హేతువైన ఎవ్వడను జూచియున్నారా? దానియొక్క నాయకుని తెలుసునా? అది మృదాను ముట్టడించి జేసిన అనాగతములను జూచియుందురా? తుదకు దానిని గతిజూపిన సిద్ధియను నాయకుని జూచియున్నారా? నాయకునిని జూచియుంటిరా?

పంచపాండవులవలెనుండు ఇంగ్లాండ్, రష్యా, ఫ్రాన్స్, జర్మనీ, జపాన్ చక్రవర్తులనున్న మహోద్ధవ దుశ్మానులవలె కాకొన్నికి హేతువైయుండెడి జర్మని ఆస్ట్రీయా, తుర్కీ, చక్రవర్తులను జూచియుందురా? ఆయా రాష్ట్రముయొక్క సేనా నాయకులనున్న నాకానాయకులనున్న, నాయువిమాన నాయకులనున్న జూచియుందురా? లేనియెడల మానవ్య విక్రయమునకు సిద్ధముగనుండు చిత్రపటమును తెప్పించి జూడును! చిత్రపటమువలన యుద్ధసంగతుల మనసునకు సులభముగా బోధకమటకు సందియములేదు. దీని నెల. 1 రూపాయ.

మరా.—యుద్ధమారంభమైనతోడనే రణరంగమునందు నూతనముగాయెత్తబడిన పోబోలను తెప్పించి ముద్రించియున్నాము ప్రతియొక్క కటమును మార్కెట్టుల జాట్టి నలగక భద్రముగా జేరునట్లు పంపెదము. నేటికే వ్రాయండి!

విలాసము :— గురుబనవ కంపెని మద్రాసు.

సమకాలికాభిప్రాయములు

మండల పరిపాలనాసంఘము - మహమ్మదీయాభిప్రాయము.

మేము పరికింపగలిగినంతలో ప్రతివానిని తెలిసియున్న యాయనయ్యమైన వివరములను మరల నేకరపు వెల్లుట యానావశ్యకము. అట్టివ్యాధివాద్యమైన కార్యములలో మహమ్మదీయులు కేవలమైన గంబంధమును లేదని యాపసంఘభయ్యలాహాదించినంతలో మేము విశ్వ కుము ధన్యులమైతిమి. కాని, అట్టి ఘోరకృత్యములకు హిందూమతాచార్యులనువలెంచెదగనెడి యభిప్రాయమును వికాసించు సంకల్పమున మేము మా సమకాలికులగు హిందువులతో నేకీభవింప నలసిన కార్యమత మాకు కలదు. కీర్తిశేషుడైన వివేకానందస్వామి హిందూదేశమాత్రమొక్క శుభసిద్ధులగు పుత్రరక్షణలో నొకడు. హిందువులవలెనే మహమ్మదీయులకూడ ఆయన గౌరవపూర్వకముగ స్మరించెదరు. వివేకానందుడును, ఆయన గురువరెవ్వడగు మహావంశయు మహమ్మదీయ ప్రవక్తన భగవత్సంజ్ఞాహరిగా గౌరవింపియున్నారు. ప్రస్తుతిముదంగ యావత్కల సహజగుణముగానున్న స్వార్థత్యాగ బుద్ధికి వివేకానందుని బోధనమే చాలవలె అట్లు హేతుభూతము. వివేకానందుడు విశ్వజనన ప్రేమను విశ్వజనన సోదరత్వమును బోధించెనేకాని మోఢభూతుకవిద్యను బోధింపలేదు హిందువులగు తల్లిదండ్రులు సమబిడ్డలను రహస్యంపుములలో చేపనట్లు ప్రాణాపాపముచేసి చెప్పటకు కూడ వీలులేదు. అహమ్మద్ మరీక్ పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

రష్యాస్వరవ ర్యోదార్యము.
యుద్ధ మారంభమైపుటి నుండియు రష్యాప్రభుత్వము వారుపోదాగ్మద్యమువలని యాదాయమును పోగొట్టుకొని యున్నారు. ఒక సామ్రాజ్యాజ్ఞ సమసరించి యా మద్య విశేషముయొక్క వికేరమును నిలిపివేయఁ బడినది. 1912 క సంవత్సరమున రష్యానులు 26 కోట్ల గాలనుల మద్యము సుపయోగించియున్నారు ఈ సారాయమువలని యాదాయము 40 లక్షల దాలరులు; ఇందులో ముక్కలవంతకు నిజరమైన లాభము. ఈ మద్యమును మాన్యవేయుటవలన సామ్రాజ్యాధిమూల వైదవలు పడుమైనది. యుద్ధమువలన వ్యయపుధికముగు చున్న యా సమయములో నింత పెద్ద మొత్తమును పోగొట్టుకొనుట మహాత్యాగము. ఇది రష్యాను చక్రవర్తిగారి మహోదార కార్యము:—అని మలబారు పోర్టాల్ వ్రాయుచున్నది.

అనూయ్యాజనము లైన భేదములు.

ప్రభుత్వ సేవలోకి తీసికొనిపోబడిన స్వచ్ఛంద సైనికులకిచ్చెడి బత్తెముల విషయమై మహాయాజనములైన భేదముల వెడమిచ్చుటలు తెలియుచున్నది. కటుంబ భగవాను యూరేషియనులతో మాత్రమే యియ్యబడుచున్నది. ఏభర్త మూలముల ననసరించి యేకార్యపద్ధతి ననుసరించి యీటటుంబ భగవాను హిందువులవకు హిందవ క్రైస్తవులకు నియ్యబడక పోయినదా మాకు తెలియకున్నది. వీరికి కూడ టటుంబనందరక్షణభాగము కలదు. జాతిభేద నిరూపణము లెప్పుటికిని చెడవి; అందులో ప్రకృత సమయమున మతంతి ప్రత్యేకించి చెడవే. అప్పటియిప్పటికే యాంధ్రమైనది. ఈయన్యాయపద్ధతి నెంతకీఘ్రముగా తొలగించిన సంతమించి. ఇది కాననిర్యోజన సభలో ప్రస్తావింపఁదగిన విషయము. అం'వెట్టకొట్టు స్పెక్టేటరు పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

ఒకచంద్రోష్ చమావేళము.
[వర్ణాపురం పురవాసి].

సాధారణముగ యిదోగములు వారివారి విధివృత్తికార్య నిర్వాహణ చేయుటకుందే యెట్లుగన యాసక్తి గలిగియుండుటయు, శరీరారోగ్య సంబంధ కార్యముల నిల్ల ముడియుండటయు, సాంఘికాభివృద్ధి సంబంధ విషయాల బెడచెవిరెట్టుటయు, యెము చూచుచున్నాముగాని, సంపద వివేక పర్యటనములు, స్నేహసమావేశములు, శిరారోగ్య దాయకములగు ఆటలు వీరిలో మిక్కిలి అరుదని చెప్పవచ్చును. రానింబగళ్లు కఠినముగ పుకారేమును నియు, విశ్రాంతి బొందగూడదనియు, సాంఘిక సత్కార్యములకు దూరమై యుండవలెననియు బోధన విశ్వంధములేవియు గవర్న మెంటు వారు నియమించి యుండని సంగతి అందరికి తెలిసినదే. అయినను జ్ఞానివిహీనులై కొందరువ్యక్తియులు శ్రేష్ఠములలో పడిన ఈగలవలె అశీఘ్రమములలో బడితె మరల్చితేక శరీరారోగ్యము దప్పి అకాలమరణములగుండ బొంగుచుండుట మిగుల శోచనీయము. ఈ నెల ది 19-20 తారీఖులు సెలవునెమలుగుటచే మా గ్రామోద్యోగులు కొందరును స్త్రీడ్రును శిశుు పడవల దీసికొని ఇక్కడకు సుమా రికవది మయ్యిదూరముకనున్న వైడతెయదీ తీర్థస్థయిన గన్నవగ నును గ్రామమునకు వివాహార్థమై వెవలియుండుట చూచినవారందరికి కడు సంతోషకరముగా నుండే. ఈ గ్రామమునకు అమలాపురము నుండియుయ్యిదూరము గల మంచి కంకరరొడ్డు గలదు. రాజోలునుంచి పడవలనుచు కాలవయు, రొడ్డునగుండ గలవు. అక్కడనే గోదావరీపాదులగు వకిట్ల, వైసలేయను

చీలి వేరువేరు కొంతదూరము పారి సముద్రములో పడును. ఈ వైసలేయముయొక్క వెడల్పు సుమారు ఒక అరమైలు వైగ నుండును. దీనివైన ఒక అక్విడక్టు కట్టబడియున్నది. ఈ అక్విడక్టువైమంచి రాధారిపడవలు పోవుచుండును. అక్విడక్టు క్రిందనుంచి వైసలేయ ప్రవాహము పోవుచుండును. సర్ పావ్. కాటక్ దొరవారిచే నీటిల్లాలలోకట్టబడిన ఈఅక్విడక్టు రెండవగుకార్యమని చెప్పవచ్చును. ఈ రెండుపాదులకు మధ్య నున్న నగరంఖండమని పిలువవలెకీ గ్రామములకు ఈఅక్విడక్టువై నుంచి కచ్చునీరు పల్లపువైచు మెరకవైచు సమృద్ధిగనరి పోవుటచే ఈ గ్రామములన్నియు మిక్కిలి ఫలవంతములై రత్న గర్భము లుపేరింతుననుచున్నవని చెప్పవచ్చును. ఈమహోపకార మొనరించిన కాటక్ దొరవారిపేరు ఈ అక్విడక్టు చూచిన ప్రతివారికి జ్ఞాపికారకమునదు. వర్ణాపురం, రాజోలు, అమలాపురమునంది వర్ణాపురం ఈ ఉద్యోగముల సమావేశము మిక్కిలి కొనియాడదగ యున్నది. కొందరు డిప్రెస్సుమునసుబులు, సుబు మేజిస్ట్రేటు, తహశీల్దార్లు, సుబు రిజిస్ట్రార్లు, సుబుడివిజను అశీఘ్రులు, సుబుఅసిస్టెంట్లు యివన్నె క్షర్లు పోలీసుముక్ సైక్లర్లు, సుబు యిక్ సైక్లర్లు, కొందరు కలెక్టరేటుఉద్యోగులు, వోవరునియర్లు, స్త్రీడ్రు లోనగువారు ను అకన్యకముగా నీసమావేశ మలంకరించిరి సంగీతములు, సాహిత్యములు, స్నానములు, నదీప్రవాహములలోను కాలువలోను బోటుపిక్కాయ్లు, భోజనములు, ఫలాహారములు, లోనగు సర్వానందములతోందిరి. వీరిలోకొందరు 10-15 సంవత్సరముల క్రింద చూచినవారుగలరు. పాతస్నేహముల హెచ్చరించువారును, కొత్తస్నేహములు గలుపుకొనువారును, అధిక ప్రస్తావనలు, కబుర్లు, నగవులు, వాస్తవములు, ఆటలు, పాటలు లోనగుపనులచే నిద్రదరు నిర్మలానందము బొంది కాలముగడిపిరి. ఈ కుగ్రామమున వీరి సమావేశము మిగుల చమత్కారముగ కనబడెను. వీరిలో కొందరు తమిలులు కూడనుండిరి. బ్రాహ్మణేతరులును నుండిరి. అంజనను వీరిందరు అభేదముగ సంచరించుటయు ముచ్చటించుటయు గన్నుల పడుగవలె నుండెనని చెప్పగలిగియున్నది. ఇట్టి సమావేశ సమావేశముల వలన గలగు లాభము లింతయని చెప్పనవసరములేదు. స్నేహభివృద్ధియును శరీరారోగ్యము వికాసత్వము ముఖ్యఫలితములని చెప్పగలిగియున్నవి ఇట్టి సమావేశముల మతీకొన్నిటిని అప్పుడప్పుడు చేయుటకు వీరాలొందినట్లును తెలియుచున్నది. ఈ సమావేశము మిక్కిలి జయకరముగ నెరవేర్పబడెను. సేవావృత్తి బంధముల నప్పుడప్పుడును శ్రేంపి ఇట్టి సమావేశలాభముల గైకొనుటకు ఉద్యోగగ్గు లందరు ఇందు మూలమున హెచ్చరింపబడుచున్నారు.

The Kistna District Co-Operative Bank (Ltd.)
Masulipatam.

కృషాడిస్ట్రీక్ కో-ఆపరేటివ్ బ్యాంకు (లిమిటెడ్) బంధకు

మూలధనము 1,00,000

భాగము 1 కు 100 1000 భాగములు

ప్రస్తుతము వసూలు చేయబడిన మూలధనము 50,000
కట్టిక బాధితులకుగానె వారికి (డిపాజిటు చేయువారికి)
6 మాసములు వుండుకొనె యెడల నూటికి నూరుకు రు 6 చొ॥
6 మొదలు 12 మాసముల వరకు ... .. 5 1/2 చొ॥
1 సంవత్సరము అంతకుపైనే వుండుకొనె యెడల రు 6 చొ॥
నట్టి 6 మాసముల కొకమాసము మిక్కిలివరకు.
మృతాను కన్న మొలకవారి నెం 1267 కు G.O.
ప్రకారము కన్న మొలక ఉద్దేశ్యములకూడ భాగములు
పుచ్చుకొనవచ్చును. కట్టిక బాధితులకుగానె వచ్చును.
బంధువుల గౌరవాధికారాన్ని ప్రతిపేదించును.
మృత రాజమగ్గురు, ఆమెచేత క్రమం.

కావలెను

వస్తుకొనెట్టియు శ్రాత్తమాన్యులతో కూడినట్టియు
వ్యాపారమున కొనసాగించుటకు ప్రధాన ఏదెట్లును బిల్లు
ఏదెట్లును, దీనివలన ఏదెట్లును కావలెను. వారికి నెలకు
రూ. 20 లు మొదలు రూ. 50 లు వరకును జీతములు
యివ్వబడును. వైగా అలభ్యులు కూడా యివ్వబడును.
వనియెను సమర్థతనపునకు కలిగినట్లు సర్టిఫికేటు లుండ
వలెను. కొద్దిమంది మాత్రమే కావలెను. వస్తు మున్నవారు
వెంటనే ఈదిగువ చిరునామాకు ప్రాయశ్చరణ.

వి. యస్. రంగను,
కార్యదర్శి.

ఇండియా ప్రావిడెంటు కంపెనీ,
81-ఏ. తేమపిడి, తిరువల్లిక్కేణి, చెన్న పట్టణము.

చేబోద్ధారకుడగు

గోకేచరిత్ర

ఈ స్వార్థశ్యానిం వచిత్ర చరిత్ర మిందు విప్రు
లముగా వర్ణింపబడి యున్నది. భారతీయులకు -
ముఖ్యముగ నాంధ్రులకు ఈ మహావియో వాద్య
నియును. గ్రంథ మచ్చువోనున్నది. చమవదగినది.

హెచ్ వి. కృష్ణఅండుకో.

మిత్రాద్రి, పేట, మద్రాసు.

స్థానికవార్తలు.

6 వ తేది శనివారము

చిత్తకొండకర్కశము. నెలెమునామసం. 8-సా. 4-15
యూనివర్సిటీ సిండికేటు విజిటింగు సా. 4-80
ఎస్. వి. లాస్ టెన్సిన్ టోర్న మెంటు, కట్టకడ
పటియంట, చీపాకము సా. 4-80
సివిల్ ఇంజనీరులు, ప్రదానికోదములు.

కాలమాన స్థితి:—విచ్చి నది కోవ్వ స్థితి 80-4
మాత్రము, ఆధిమోష్ణస్థితి 71-4 మాత్రము.

వర్షపాతము:—కడచిన నవవరి నెల 1-వ తేది
మొదలు ఫిబ్రవరి నెల 28 తేదివరకు 9.91 అంగుళములు; ఈకా
లములో సగుటున 1-17 అంగుళములు కూడియుండవలెను.

సోక:—ఆర్కెలా జిక్కో సర్వే డిపార్టు మెంటు
నూపరిం తెండెంటు ఎ. ఎచ్. లాంపుర్రుగారు మొన్న
సాయంకాలము తెలంగాణకు వెలువడి బయటయారు.

సోస్టలు హోటాలు:—హోటల్లో నండి బీరా మిం
దుగా శిథిలముగా ప్రియమింద దక్షిణాఫ్రికాకు పంప వల
సిని తిహాలనేడు సాయంకాలము 4-45 గంటలలోపల జన
రలు సోస్టాసులో పోస్టుచేయవలెను.

దీక్షములవేళ. — నేడు, శనివారము, ఎల్లండి సాయం
కాలము 6-47 గంటలకు దీక్షములు తెలియింపవలయును.

శనివారానంద. — ఎల్లండి ఆదివారము సాయం
కాలము 5 గంటలకు విజ్ఞోరియా పబ్లిక్ స్కూలులో గౌ.
నాథాయూర్తి టి.వి. శేషగిరియ్యగారి యాజమాన్యముండ
నుద్ధిరానాటక ముతముక ప్రదర్శింపబడును.

సంగీత సమాజము. — శేపు శనివారము సాయం
కాలము 6 గంటలకు కాంత్ టిక్టిడి నెం 5 రు గురువిలాసమంది
రమున తుంభకోణము వాస్తవ్యులు అష్టపుత్ర వేదికరాడు
శాస్త్రీరాడు వేణుగూడ మొనర్చుచు.

ఎల్. పి. సి. — ప్రతిసంవత్సరమును జరగడి కేస
రయిమిటింగు ఈనెల 26-వ తేది శుక్రవారము సాయం
కాలము 6-30 గంటలకు విజ్ఞోరియా పబ్లిక్ స్కూలులో జరగును.
గౌ. ప్రధాననాథాయూర్తి సచివాన్ చాలిన్, టి. టి. గా
రగ్రాననాథిపత్తయ్య వహించెదరు.

మదరాసు మెడికల్ కౌన్సిల్. — ఈయాశీసు
టంకసాలమండి వేదనీ వేదనామ పత్రికామండలి గజ్ కార్వరేజ
పాక్స్ రీటోరిక్ నచ్చడి యేలెమునాసారంభమున మార్చబడు
ను. స్వాతంత్ర్యకట్టవనాలో స్టాన్లెడ్జుకు రామసింధూగము మ
రమ్మకుచేయబడుచున్నది. అదియిమాసాంతములోపల సమా
ప్తమగును.

మదరాసు మెడికల్ కౌన్సిల్. — ఈనెల 29 వ
తేదిని మొదటి యెల్లక్ష నజరగును; 18 వ తేదిలోపల ప్రతియె
ల్లక్ష నజరగు నోటింగుకాంక్షములు పంపబడును. 3 వ క్లాసు
నకుగాని ఇన్సూరెన్సుగాని సంబంధించిన యెల్లక్షరుల కొ
క్కొకరికి రెండేసివోట్లుగలవు. గౌ. న్యాయశాస్త్రజ్ఞులగు రిట
ర్నింగు ఆఫీసుగారు పనిచేయుదురు.

యువజన క్రైస్తవ సంఘము. — ప్రతిసంవత్సర
మును జరగడినట్లు యీసంవత్సరము సంఘభవనమందీనెల 8 వ
తేది సోమవారము సాయంకాలము 6 గంటలకు సమావేశము
గును. గతసంవత్సర కార్యక్రమము సంగ్రహముగా నివేదింపం
బడును. ఇండియన్ సేమనల్ కవున్సిలునకు సంబంధించిన ఇ.
సి. కార్వరగా గువర్ణునించెదరు. శ్రీమెంట్లండు ప్రభువుగారు
ఆగ్రాసనాధిపత్యమువహించెదరు.

మరణవార్తలు. — కడచిన ఫిబ్రవరి 27 వ తేదిలో
నంతమైన వారమున చెన్న పురి సరిహద్దులలో యూరోపియ
ను, 4 రు యూరేషియనులు, 16 హైందవ క్రైస్తవులు, 808
మందిహిందువులు, 54 మందిమహమ్మదీయులు మొత్తము 868
మంది సగుటున 1000 కి 88 3 మంది చొప్పున చనిపోయి
నారు; కడచిన పరిసంవత్సరములలో సగుటున వేయింటికి
41-7 మంది చొప్పున చనిపోయినట్లు లేబరున్నది. కడ
చినవారము చనిపోయిన వారిలో 55 మంది స్వరములవలన
ను, 76 మంది యాతీర్థవ్యాసులవలనను, 249 మంది తదితర
కారణములవలన చనిపోయినట్లు తెలిసింపబడినది.

చెన్న పురి యాధిక సంఘము. — ఈ సంఘము
వారి యాజమాన్యముండ, రాజధాని కళాకాలముందలి
యాండ్లెయో ప నా వ్య స మంటపమున, ఈనెల 8-వ తేది
సోమవారము సాయంకాలము 6 గంటల కొకసభ సమావేశ
మగును. కోయింబుత్తూరుజిల్లామండలి ప్రెసిడెంటులను పర
స్కరము మార్పున వివరములు గూర్చి టి. పి. రాయలింగ
స్వేటిగా రొకవ్యాసమును చదివెదరు. గౌ. సర్ హెగ్లాబ్దు
వర్మ, టి. సి. వి. టి. సి. ఎస్. వి. సి. ఎస్. గా రగ్రా
సనాధిపత్యము వహించెదరు. మెంబరులుకాని వేద్యమనుష్యులు,
మెంబరులను నిశ్చయించబడుచున్న సభకు రావచ్చును.

రాయపురము. — తేలువేయర్ల అసోసిసి
యేషను. — మొన్న జరిగిన ప్రతి సాంవత్సరికసభలో,
కారొనేషన్ శ్రీడి స్పెస్సియెక్కు రిపోర్టును, కార్యదర్శిగారు
చదివినవెనుక, గౌ. జి. కే. గోమెగారి మరణముగూర్చిన
పరామర్శ గ్రంథము చేయబడినది. అటులెరువాత నీడెండి
తిర్వాణము లామోదంపబడినది:— (1) ప్రాతేపాతకాలకు
మోడల్ ఎలిమెంటరీస్కూలు శీఘ్రముగా కట్టించుటకును,
మన్నార్సామి కోవెలపీడికి వేద్యపీడికి నకును అనుపీఠ
లేర్పాటునుటకును మదరాసు కార్పొరేషను ప్రెసిడెంటుగారు

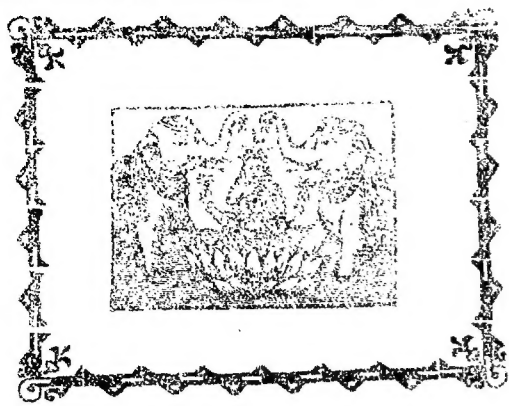
ప్రార్థించు. (2) డిప్లొమను ముచలివారును సురక్షితముగా
క్రొటకును దిగుటకును విలగునట్లు నిలువలసినవోట్లు
ప్రాముఖ్యండ్ల భవనము 12 నెలకంటెనెను నిలుపునట్లు
ప్రార్థించుచుటకు ఎల్లెక్ట్రక్ ప్రామ్య్ కంపెనీ యొక్క
బాయింబు మేనేజరుగారు ప్రార్థించు.

గోల్ గాడి కల్యాణ రాతిభిక్షము:— మొన్న
సాయంకాలము ఆర్యపాల సమాజమువారు సమాజోపాధ్య
క్షులగు జి. సి. కోల్, ఎమ్. పి. గారికి, వారిండ్లందువెను
టను పురస్కరించుకొని, యల్వానా రాతిభిక్ష మొసంగిరి. ఈ
సమాజమువారి కొక వాత్రి పాతకాలమనెట్టి రిం మందిపిల్లలకు
చదువుచెప్పించువాడు. ఇందుదీనికి సంబంధించి విద్యావివాద
సంఘముకట్టికూడ కలదు. బార్లిటవును నందలి సమాజ మంది
రము మనోహరముగ నలంకరింపబడినది. సభ్యులు చాలమంది
సమావేశమైరి. సామాన్య కార్యదర్శి సి. ఆర్. వ్యాసకగా
రుపాధ్యక్షుని నాతీర్పించిరి. గోల్ గాడు సముచితముగ ప్ర
త్యుత్తర మొసంగి రాత్రిపాతకాలయొక్క యభ్యుదయము న
భిలషించి, సభ్యులనుప్రదమైనయత్నాచా శక్తికభివంధించిరి
పరవనినోదాదికములైన వెనుక, గోల్ గాడు పంజరుగుచున్న
పాతకాలలోనికి తీసికొనిపోబడిరి. గోల్ గాడు పుష్పహాసా
లంకృతులగుట తోను తాంబూలాదికములు పంచివెట్టబడుట
తోను సభసమాప్తమయ్యెను.

మదరాసు పార్ల మెంటు:— యాకూబు హాస్సేను
సేటుబుగదూరుగారు డిప్యూటీ స్పీకరు పదవిని శిక్షపంపూ
గ్రాసనాధిపత్యమును నంగీకరించిరారు; తేమట ఎమ్. గుబ్రహ్మ
ణ్యుగారు డిప్యూటీగాను, పి. గుబ్రహ్మణ్యముగారు రిడరు
గాను నందుటకును, తామహానుయొక్క క్లాక్ గానుండు
టకును బారిస్టరు ఆర్. ఎన్. అయ్యంగారుగారంగీకరించిరారు.
నూరుమందికంటె నెట్టువమంది మెంబరులను చేర్చుకొనుటకు
కమిటీ కధికారములేదు. కాబట్టి యామిలిని మించినచ్చిన
దరఖాస్తులు నిరాకరింపబడవలసి వచ్చెను. వివను, అట్లు
నిరాకరింపబడినవారు శిఖుకాలములోనే యెల్లెక్షు మొం
రులుగా రావచ్చును. ఒక మెంబరు చే ప్రాబుగల టిక్కెట్టును
ద్వారము నొద్ద నుండు వారికిచ్చిన తేన
కనేకాని యితరులు లోనికి రాంగూడదు. ద్వారపాలకుడు
ప్రారంభ దశలో నందజను తెలిసికొనలేక పోవచ్చును గనుక,
కొన్ని సభలకు పర్యంతమును మెంబరులు తమ సర్టిఫికేట్ కార్డు
లను తీసికొనివచ్చుట మంచిది. మెంబరులు కాని వారు హాసు
లోనికి రాంగూడదు. వివను ప్రేక్షకులకు ప్రత్యేక స్థలము
కలదు; వినుటకును కనుటకును వీలుగలదు. ప్రస్తుతము వారికి
నుభాసనములు లభింపక పోయినను, పార్ల మెంటు హాలో
నికి మార్పబడినపుడు ఆలోపము తీరగలదు. అనివిసెంటు
దొరసానిగారు ప్రాయశ్చిన్నురు.

రాజమండ్రి ఆంబ్యులన్సు సంఘము.

శ్రీ బొప్పిలి మహారాజు గారిచే నొసగుబడిన రెండవ
బహుమతి (4 ఆర్ అండ్ సన్న వాచిలు) మారాజ మండ్రి
టీము మెంబర్లు (1) రాజమండ్రి మ్యునిసిపలు కాలిటరి యిన
స్వేక్తరును, ఫస్టు ఎయిదు మెడలిట్టునుగను నాయని వెంకట
మప్పారావు నాయకుగారు, (2) టి. నూర్యనారాయణ
మూర్తిగారు, (3) టి. రామనాథంగారు (4) ఆర్, వెంక
టేశ్వరగారు అనువారిచే గడించబడి మా గోదావరి జిల్లాకు
మిగుల గౌరవము తెచ్చుటయేగాక, మీరు చెన్న పురిలో శ్రీ
గవర్నరుగారి సన్నిధిని రాజధానినుండివచ్చిన 84 టీములతో
వారి సందకతరగతి బహుమతిని కైకొనినందుకు మాపురశివీ
స్వేతు గాకమి. చేరుకు గాకమి, తదితర పురవాసులేమి,
మిగుల అందించుచున్నారు. 1912 సం॥ లో యీ ఆంబ్యు
లెన్సు క్లాసును స్థాపించి మాపురమునకు యిట్టి గౌరవమునకు
కారణ భూతులగు డాక్టరు Fernandez ఫెర్నాండెజ్ దొర
గారును, దీనివృద్ధిపరుచు కోకతో బహుప్రయాసలకు లోనై
ఆంబులన్సులకు తమచుగ తమ ఉపదేశముల నిచ్చుచుండి
యిప్పుడు వీరిని జయప్రదలనుగావించిన డాక్టరు చెన్న పురి దొర
వారును వీరిపురకు బహుసహాయ కావై న్యక్తమిచే ఆం
బ్యులన్సులను ప్రోత్సహింపవలసి యీసంఘము అభిప్రాయించెను
ప్రయత్నించుచున్న మెవలిక్కు సుబ్బారావు నాయుడు
గారును బహుశామూ వాక్రులు.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1915 వ సం॥ మార్చి నెల 5 వ తేది.

శుక్రవారము.

ఆంధ్ర సేవక సంఘము

ఆంధ్ర సేవక సంఘము

గోకలే సందేశము.

మహాపురుషుడు గోకలే వైతావైతవిశిష్టా వైతముల సారమును మూటివి తన జీవితమున ప్రతిఫలించి జేసి మనకాదర్శమును జాపి కీర్తిగాంచి నాడు. పురుషప్రయత్నము వైతసార మెరింగిన గాని ఉత్సాహపూరితముగా నిరంతరముగా కొనసాగడు. 'నేను' 'నాది' యను నభిప్రాయము లేఁ యోట పరిశ్రమకు నెడములేదు. ఇది నాదేశము; ఇది పెరవానిదేశము. ఏరు నాజనులు; వారు పెరవాను - అనునది విభేదము గమనింపక జనించునది గాదు. ఇట్టి విభేదము గమనించుటలో నత్యుదాత్త భంగిని గోకలే ప్రవర్తించెను. లోకమున నేమూలకు ప్రయాణము సాగించినను, ఏలోకమాన్యుని దర్శించి మాటలాడినను, ఏనిమేషమున నేతలంపు హృదయమున భారనిచ్చినను అన్ని జీవకార్యములకును నాధార భూమిలో భారతమాత సందర్శనమునూత్రము గోకలేకు తప్పినదికాదు. నే చేయు పరిశ్రమ నాభారతమాత తృప్తికై నాసోదర వరుల క్రేయస్సునకై, నామాతృభూమిప్రవృద్ధికై చేయుచున్నానను భావమాతనియెడ పరిస్ఫుటముగా కాన్పించుచుండినది. ఇట్టి 'నాది' యను నభిమానము త్రమరితుండైనదగుటచేత నాతనియందు ద్విత్వ భావముండిన దనుటలో తప్పులేదు. కాని ఆ నాది యనుభావము మితిమీరి పోయెననియు కార్య భంగమగును. అట్టి మితిమీరుటచేతనే నేటి మహా సంగ్రామములు ఘోరవ్యాపారకక్షలు పాశ్చాత్య దేశములలోను, ఐకమత్యాభావము, నిస్పృహ హృద్వృద్ధి మున్నగునవి, మరదేశమునను సంభవించినవి. ఇతరుడు నా పంటివాడే. నాపంటి యాతలే అతనిది. అతడు నాయనికి కారణ భూతుడు. నే నాతని యనినికి కారణభూతుడను. నిజమయగా నిద్దరము నొక్కటియే. అతనికి నేను నాకాతకు సహాయులుగాకున్న మేము తేనిహారమే. ఆకలిగా మే మిరువురమును నొక్కరు. అను నిట్టి తలంపులు కలుగక పోవుటచేత స్వార్థపరత్వము ఆసమానముగ నున్నది. బలముండేనని అది కన్న గానమియై ఇతరులపై బడుటలో పరిణమించుచున్నది. వారిచే నాశనమందుట యగునో యను సాంగత్యము జనించే జనింపదు. బలము లేక పోయే నేని లోకమేమైన మనకేమి. మనబ్రతుకు మనము మాచికొని పోవుటయు. మిన్ను గున్నైన మన కేమిసప్తము. మున్ను మిన్నైన మనకేమి లాభము. ఇతరులలో కోర్కెలువలన తేనిపోని ప్రతిబంధములే కాని స్వాతంత్ర్యమొక్కటిది? దేవునిశ్చేష్టచేత పుట్టిజరిగెనది. ఇటు నెట్లేదాంతములు ప్రాంత భావము ఇచ్చటి మహాకలయకలేని నిరుత్సాహమును నిష్పదముచునైన దివస మేర్పడుచున్నది. ఇట్టి దివస

మునునిరసించి జయింప దలచినవాడు ప్రతిజీవము నందును తన ప్రతిబింబమును కనవలెను. ప్రతిక దలికయందును తనహృదయముయొక్క కదలికను అనుభవించ వలెను. ప్రతిజీవము నందును తనయంతరాత్మ శక్తియును గ్రహింపవలెను. అనగా ప్రకృతిప్రపంచమెల్ల తానే యైనట్లెన్ను కొనవలెను. పరమాత్మ యొక్కయలువే తాననుట నెరుంగవలెను. అప్పుడుగాని ఇతరులయెడ కారవముకుదురదు. అప్పుడుగాని వారి లోపాలోపముల పరిశీలించి సహించుగూడ మలనడదు. అప్పుడుగాని సంఘము తిరస్కరించు చున్నను, సంఘమును నడుపుచు సంఘముతో కలిసి ఫలప్రదముగా బని చేయు హృదయ దృఢ్యము కలుగనేరదు. అప్పుడుగాని తనసంఘమునకు లోకసంఘములలో గల స్థానమును మానవుడు చక్కగా గుర్తెరుంగ జాలడు. పెక్కులయ్యను నొక్కజేయని గుర్తెరింగి ప్రవర్తించిన మహాపురుషులలో నిజముగా గోకలే నిదర్శనము మిక్కిలి యుద్బోధకము. వైతమొక విధముగా సహాంతరమును బెంచిన నవైతము మరొక విధముగా సహాంతరమును బెంచుచున్నది. ఇందు నేనే బ్రహ్మమను నుచూహయొకటి బయలుదేరి మానవు షాకొకవేళ సర్వజ్ఞత్వమును నానోపి చుకొని తానణుమాత్రు డనుటను మరచి తన ప్రయత్నములు సాగక పోవుటతోడనే అసంతృప్తికార్య నిర్వాహకుడు కాకపోవుచున్నాడు. మరొకొన్ని వేళల వట్టి యాలోచనలను అసంతముగా బరపుచు కార్యపర్యతమును మరచుచున్నాడు. ఈరెంటికిని ప్రతీకారము తాను సర్వ నియామకుడు కాడని యెరింగికొనుటయే. నియామకుడు మరొకొకడున్నాడని యెరింగికొని తానాతడు కాజాలడనుటను స్మరించి ఆతనికి భక్తియొనర్చుట. ఈభక్తియే విశిష్టావైతసారము. నడచునది సర్వమును మేలునకే యనియు ముందు రానుండునది మనము చూడకున్నను నాపరమాత్మ నియామకముచే క్రేయస్కరమే యగుననియు ప్రయత్నాపేక్షులగుటకు సిద్ధక్రియే ముఖ్యాధారము. దీని వలననే గోకలే ఎన్ని యవజయము లెదిర్చినను నెనుడియక పనికిమానిన యూహలను పెంచక యనుదినమును పట్టినపట్టు విడువక దీక్షతో పని చేయుచుండినవాడు. మ్రోదవ మతసారము నీరీతి తనయందు పుంజిభవింప జేసికొనియుండిన గోకలే సందేశముచు మనము గ్రహించితిమేని మనమును వెంటనే ఆంధ్రసేవక సంఘమును నెలకొల్పి చిన్ని గోకలేలైన కనుభాగ్యమునకై పరిశ్రమచేయగలవారము కావచ్చును. ఈయాంధ్రమహాజనసభ నాటికైన నాంధ్రసేవక సంఘము ప్రారంభమగునట్లొందజేత మొనర్చునేని నిజముగా గోకలేకు మనము గౌరవము చేసిన వారమే యగుదుము. లేదేని మనము వట్టిశుష్కవాదకులమును శుష్క హృదయులమును కాక తప్పదు.

గోకలే స్తరణసభ.

నిన్నటి సాయంతాలము మానగరములోని పురసాధమునకు వెనుక నుత్తరపుప్రక్కన జరిగిన మహాజనసభ ఇచ్చటి అప్రతిమాన సభలలో నొక్కటి. అట్టి సభ కొన్ని సంవత్సరముల క్రింద గోకలేముఖమునుండి వెలువడు వాక్కుధారసము గ్రోలుటకుచేరి యుండెను. నాటికి నేటికి మరల నిన్నటిదినముచేరిన సభ అదే గోకలే మహాపురుషుని సంబంధముగలదని బచేత నదేసమృద్ధముకలదనియు యుండెను. అయిన నిన్నటిదినము ఆమహానుభావుని వాక్కు విడదాడలేదు. ఆదిత్య సుందరవిగ్రహము భౌతికచక్షువులకు కానకాలేదు. అవికాస

నొక దృష్టి వినువారల హృదయోత్సాహమును నింపలేదు. కాని యొక్క మహాశక్తిమాత్రము ఇది యన్నియు లేకున్నను వృద్ధులనువయోవంతులను విద్యార్థులను విద్యావంతులను మహావైశ్వర్య వంతులను సాధారణ ప్రజను అధికారులను అనాది కారులను స్త్రీలను పురుషులను భారతీయులను ఐరోపీయులను హిందువులను మహమ్మదీయులను క్రైస్తవులను పారసీకులను వారు ఏరననేల బ్రోచు సామాజ్యమున నెన్ని తెరంగుల జను లున్నారో అన్ని తెరంగుల వారి ప్రతినిధులను నొక్కచోటికి ననుగ్రహదయములతోను ఆర్థికచక్షువులతోను సమావేశపరచి వైచెను. సభ ప్రారంభము కాక మున్నే ఏర్పడిన కుప్పిలుచాలక వానికి వెనుకభాగము కుప్పిలపెనుండు వానికి నాలుగు వంతులుగ ప్రజక్రిక్కిరిసెను. ఆమహాజన సముద్రమున కానచ్చిన వ్యక్తులను కొంచెము గమనముతో చూచియుండిన నందులో ననేకులు తమ దివస కృత్యములను తమ తమ కార్యాలయములలో కష్టపడి తీర్చికొని ఇంటియాశనైన పెట్టుకొనక విచ్చేసినట్లు విశదమగు చుండెను. ఇట్టి మహాత్తమ కారవము గోఖలే యాత్మకు దక్కమరెన్నరికి చెల్లగలదు? అతడు మహావక్తయందమా? ఈమ్రోదవ భూమియందే ఆతనిని మించినవారెందరో యున్నారు. మహాశక్తుకు డండమా? మహారాష్ట్రమే అతనికంటె వలంతులను జూపగలదు. మహామేధావి యందమా? ఆతనిని మించిన వారులేక పోలేదు. ఆదర్శోద్దీపకు డండమా? ఆతనిని మించిన వారెందరోగలరు. ఇట్లొక్కొక్క విషయమును విచారించినచో నాతనిని మించు వారుండకపోరు. అయిన నామించు వారందరికినిగూడ గోకలేకు గలిగిన కారవము కలుగలేదు. ఏలయని యాలోచించుట కర్తవ్యము. దానికి ప్రత్యుత్తరమెంతో వెదుకవలెదు. ఆతని యందు సర్వసద్గుణములును సర్వసామర్థ్యములును సమభాగముగ నెలకొనియుండెను. ఇదయేఆతనిజీవిత విజయమునకు నాధారము. దీనినే అనేకులు నిన్నటి దినము ఉపన్యాసకు లందరును వ్యక్తపరుప ప్రయత్నించిరి. ఆతనిలో నొక్క సుగణమున కన్న మరొక యొక్కటి యెక్కువగా నుండెనని చెప్పదలచితిమేని రాజకీయముగా నాతనిప్రతి స్పర్ధయై యుండిన గా. సర్ హోర్లొ స్ట్రా అర్బుగారును, గోకలేమిత్రులైన డాక్టరు నాయరుగారును జెప్పిన వాక్యములను స్మరించుకొనిన జాలును. సర్ హోర్లొ స్ట్రా అర్బు గారుచెప్పిన దానిననుసరించి గోకలే తమకు గాజకీయముగా ప్రతిఫలించి తాము ప్రత్యుత్తర మియ్యలేనట్టి ప్రతిభతో నెదుర్కొనినను ఆతనియందెల్లప్పుడును స్ఫుటమగు హృదయనైర్మల్యము కానవచ్చుచుండెడి దట. దానికి సమానముగా గోకలే యందు పట్టుదలయు స్వార్థత్యాగమును వసియించుచుండెను. డాక్టరు నాయరుగారు గోకలేను 1912న సంవత్సరమున జూచి నీవిక పరిశ్రమచేయవలదు. జబ్బుపడుచున్నావు. విశ్రాంతి తీసికొనవలసినదని చెప్పిరట. దానికి ప్రత్యుత్తరముగా దేశమున కవసరమగుకార్యములు ఒక్కమానపుని ఆరోగ్యానాకోగ్యములకై నిలువనని గోఖలే పల్కెనట. ఉసురులు పాయనకృషి గూడ దేశసేవను తలవెట్టిన మహాపురుషు డెట్టిస్వార్థత్యాగి కాజాలకు? ఇట్టిస్వార్థత్యాగికి ఇట్టి మహాపురుషునకు నెట్టిస్తరణ చిహ్నమును నెలకొల్పిన పది నిజమగు చిహ్నము కాగలదు? నిన్నటిసభలో రెండు సర్గా చిహ్నములు తీర్మానించబడినవి. ఒకటి గోకలే శ్రిగ్రహము. ఇది యుత్సాహవృద్ధులందరును లోకమీ యుగమునజూపుచుండు సుర్యాదకు సమగుణముగా నేయున్నది పాశ్చాత్యపద్ధతి తాతపాదలకులకై

విరోధా మహాసంగ్రామము.

ఇంగ్లండు

డాన్లెస్ ముట్టడి.

8, 9, కోటలమీద ఫిరంగులు కేయించుట.

లండను మార్చి 4:— ఆంగ్లేయ సాకాదశ సంఘము వారిట్లు తెలియజేయుచున్నాడు:— ట్రైనింగ్, ఓషను, ఆల్బియానా అను యుద్ధనౌకలు డార్జిలింగ్ జలసంధిలోనికి ప్రవేశించి 8 వ కోటలమీద ఫిరంగులను కేసినవి. టర్కీవారు దీనికి సమాధానము చెప్పించు ఫిరంగులను కాల్చిరి. మనలో ఆర్థుండు దెబ్బలుతిగినవి. సారీలు సింధు కాళిలోని నాలుగు పరాసు యుద్ధపుటోడలు, బులైరును ఫిరంగులను వేసి కొట్టినది. కనో పనులు, స్విఫ్టుసరు, కార్నవాలును, అను నౌకలు, మంగళ వారమునాడు, 8, 9 కోటలమీద ఫిరంగులను కేయించుచున్నవి. 5 వ కోటలోని, ఫిరంగులు మోగకుండు జేయబడినవి. ఈ మామయ్యుద్ధపు టోడలను దెబ్బలు తిగినవి. కాని ఒకరికి మాత్రము దెబ్బలుతిగితెను. ముట్టడి జరుగుచున్నది.

పరాసు అధికారులు చెప్పసంగతులు.

పార్సీలు:— పరాసు అధికారులు ప్రకటించిరి:— సారసు సింధు కాళిలోని పరాసువారి యుద్ధపుటోడలు, మంగళ వారమునాడు బులైరుకోటలమీద ఫిరంగులను కేసినవి. పారకాచుటకు నిష్క్రమింపబడిన ముందున్న నైనికులు దీని వదిలిపెట్టి యుక్తదీక్ష వేరేపోయిరి, కాకుండా మీదనున్న వంతెనకు చాలవచ్చును గలిగినది.

వాయువాత్మాస్థానము ధ్వంసముగట.

ఎఫెస్సు డార్జాను, వామిడి, సిమెరకు కోటలు నిశ్చయము చేయబడినవి. మంగళవారము వేసిన ఫిరంగుల వలన బజ్జీకాయపద్దనున్న వాయువాత్మాస్థానము ధ్వంసమయినది.

యుద్ధపుటోడలు జలసంధి ప్రవేశించుట.

డాన్లెస్ జలసంధిలోనికి 52 యుద్ధపుటోడలు ప్రవేశించినవి.

మరికొన్ని వివరములు.

ఆంగ్లేయ సాకాదశము వారిట్లు తెలియజేయుచున్నాడు:— సోమవారము పడునౌకలందు గంటలకు డార్జిలింగ్ముట్టడి తిరిగి ప్రారంభమైనది. ట్రైనింగ్, ఓషను, ఆల్బియానా అను యుద్ధనౌకలు, జలసంధిలోనికి ప్రవేశించి, 8 వ కోటను, 'వైట్ క్లిఫ్' పద్దనున్న ఫిరంగి దళమును యెదిరించినవి. కోటలలోనున్న ఫిరంగులనున్నగు నవి తిరిగి కాల్చబడినవి. ఆంగ్లేయవిమానము వైకిల్లె సంగతిసందర్భములను కనిపెట్టగా టర్కీవారు క్రొత్త ఫిరంగులను పెట్టుటకు కొన్నిస్థానములను దిమ్మలు మున్నగునవి

యుండునట్లు కాక భారతీయులకు యాత్రాస్థానమైన పుణ్యక్షేత్రమగునట్లు హైందవపద్ధతీయనసరించిన బాగు ప్రజల బాహ్యదృష్టి నాకర్షించి ఇట్టి మహాపురుషుడు ఉండెననియు నాతనివలె తామెల్లరును నుత్తము బీవులు కావలెననియు స్ఫూర్తిచుకొనుటకు ముందటితరముల కిట్టిచిహ్నము లానశ్శక్తి కములే యునవచ్చును. అయిన నీ చిహ్నములతో గూడ మానవులచిత్తము నాకర్షించి యుత్సాహమును బురికొల్పి స్వార్థత్యాగమునకు కార్యరత్నమునకు బూను నట్లనర్చి మరల గోకలే యంతటి నారిని ఆతనిస్సృట తమ ప్రతిబింబములనునట్లు దేశముననుద్భవింపజేయు ప్రతిస్థాపన బాగుగా నాలోచించిచూడ నత్యుత్తమము. అది ఆతడేర్పరచిన కేశసేవక సంఘమును ఆసంఘపద్ధతీయననుటకు సంజేహములేదు. నిన్నటి దినపునభయందు ఆసంఘమునకు లోడ్డుద నిర్ణయించి యుండుటయు సంతృప్తికరమే. ఆసభను దృఢతరముగా చేయుట వలన ఆపద్ధతిన ఇతరవిధముల నభివృద్ధిపరచి దేశమునకు కావలసి సంతమంది నిర్మల హృదయులగు సేనకులను సిద్ధముచేయుట వలనను హైందవ భూమి పాలుపడి నేడొక్కనాడు గాక యెల్లప్పుడును గోకలేయాత్మకు గౌరవము నొనర్చుగాక యని నమ్ముచున్నాము.

కట్టబడియున్నవి. కాని, ఫిరంగులుమాత్ర మున్నవి, యుగదలేదు. నీటిమట్టమున కొన్నిగంటలు పెట్టబడియున్నట్లుకూడ నివి తెలుపుచున్నవి.

శత్రువులు ఫిరంగుల వేయున్న ను, సోమవారమురాత్రి కొన్ని యుద్ధనౌకలు, కోస్ హాజు అగ్రమునవలె మెలున్నర దూరముననున్న గవలను తొలగించినవి. మంగళ వాదితల కారుగుండు దెబ్బలుతిగినవి.

బూలీయు అవలనున్న పరాసు నౌకలు టర్కీవారి ఫిరంగిదళమువలె, ఫిరంగులు కేసినవి.

జలసంధి ముఖద్వారములోనున్న కోటలమీద ఫిరంగులను కేసినందువలన, టర్కీవారికి ఎన్నియో ఫిరంగుల నాశనమైనవి. రెండు అగ్నేవణశస్త్రములను 6 వ కోటయొక్కయు 8 వ కోటయొక్కయు మంచునామగ్నియుకూడ ధ్వంసమైనవి.

కనోపను, స్విఫ్టుమెన, కార్నవాలును నౌకలు మంగళ వారము రిక నంబు కోటలమీద ఫిరంగులను కేసినవి. 9 వ కోటలోని ఫిరంగులను, ఇతర ప్రదేశములలోనున్న ఫిరంగులను, యుద్ధనౌకలమీద అగ్నివర్షము కురిపించినవి. 9 వ నంబు కోట సాయంకాలము 4-50 నిమిషములకు శస్త్రము చేయబడినది. దీనికి చాల నష్టముకూడ గలిగినది. 5-80 నిమిషములకు యుద్ధపుటోడలు వెనుకకు వచ్చినవి. యుద్ధపుటోడలు మూడింటికి దెబ్బలు తిగినవి. కాని ఒకనికిమాత్రమే కొద్దిగాదెబ్బతిగినది. వాతావరణస్థితి చక్కగ లేకపోవుటచే, విమానము వైకెగరి సంగతి సందర్భములను కనిపెట్టుటకు నీలులేదు. రాత్రియంతయు మండగడలు తొలగింపబడినవి. ముట్టడిజరుగుచున్నది. ఆంగ్లేయ పరాసునౌకలలో 'పనిచేయుటకు గుస్తావారి' (అస్కోల్డ్) అను క్రూసరు వచ్చినది.

మిత్రమండలివారి నైనికులు సమీపించుట.

లండను మార్చి 4:— మిత్రమండలివారి నైన్యములో మొదటిభాగము డార్జెనీనును సమీపించె. యింక 1 తేదీని ఏభైన్నుండి యొకతంతివార్తవచ్చుచున్నది. ఇందుకేడా నైనికులును వెనకాగిరి నైనికులను గలరు.

జాబ్బచక్రవర్తిగారు సాకాదశమును బరికీలించుట.

బెల్లికోజు గారికి సందేశమునపంపుట.

లండను మార్చి 4:— బెల్లికోజు గారికి సందేశమును అడ్మిరలు సర్ బాట్ బెల్లికోజు గారి కంపిరి. సాకాదశమునందలి కొంతభాగమును దర్శించుటవలన నాకు సంతోషము కలిగెను. అగ్నిరకములను యోడలను రకమున కొక్కటి చొప్పున వెక్కిరించితిరి. ఓడలకు కారలసినంత సాధన సామగ్రి యుండుటయు నుద్యోగములును భటులును గనబరచిన యుత్సాహమును మనోగతములైనవి. సాకాదశము పూర్వ గౌరవము నిల్వనకుటకు నాకంతమాత్రమును సుదేశములేదు.

వేల్పుగార్డుల పటాలము.

లండను మార్చి 8:— వేల్పుగార్డుల నైన్యము నొకదాని నేర్పరచియు దెలిపితిమి. ఈ పటాలమునకు నీగుల్లెతల నందు నొక మొక్క చిహ్నముగానుండును. వారిపతాకమునందు శ్రీరాజుగారి చిహ్నములుగూడ కేర్పబడును. 'స్క్రిములెంట్లీ' అనగా "వేల్పుదేశ మాచంద్రతారార్కమగుగాత" యనునది యానైన్యముయొక్క యాదర్శకవాక్యము. మొదటి పటాలము నందలి మొదటికంపెనీకి వేల్పురాకొమరునికంపెనీ యని నామ మివడును. ఇందులకు శ్రీరాజుగారి రంగీకరించిన వాస్తవకటనా సంఘమువారు దెబ్బచున్నారు.

ఇంగ్లండులోని ఇంజనీరులు.

సమ్మోట్టుట.

లాహోరు మార్చి 4:— సి. ఎం. కెట్టియకు వచ్చిన తెలిపాడు:— లండను మార్చి 4:— క్లెమెన్ డి ప్రాంతముల సమ్మోట్టిన ఇంజనీరులు, శత్రు పనిలో చేరుటకు నిశ్చయించుకొనినారు. కాని మీరు నియమిత కాలమునకు మంచిపనిచేయురు.

ఆంగ్లేయుల బౌద్ధస్థిమరు.

జర్మనీవారి సముమేలైనను ముంచుట. లండను మార్చి 4:— బీచ్ హెడ్డుకు అవకాశం దొరికితెను ఆంగ్లేయ బౌద్ధస్థిమరొకటి జర్మనీవారి సముమేలైనను ముంచి

వేసినది. ఈస్టుమరును ముట్టులేని దాకులలోనికి, తీసికొనివచ్చి కట్టిపెట్టిరి. స్త్రీమరును ముందుకు వెట్టు యుక్తముయొక్క ఒక ఆకు నీరిగిపోయినది. స్త్రీమరుకు అనుగుభాగమున వేసిన చెక్కకు చాల మోపముకలిగినది. ఈస్టీ మరు సముమేలైనను ధ్వంసముచేసినది. సముమేలైనను ధ్వంసముచేసిన స్త్రీమరులకు బహుమతిగ నిచ్చుటకు ఇంతదరకు 1160 పానులు వచ్చినవి.

ఫ్రాన్సు

తీవ్రమగు వోరాటము.

కెన్నులారజూచినవారు తెలుపుసంగతులు.

జర్మనీవారు వెనుకకు గొట్టబడుట.

లండను మార్చి 8:— ఆంగ్లేయ కవీరము నందుండి, యుద్ధపుసంగతులను కన్నులార జూచినవారికరు ఫిబ్రవరి 6 తేదీని ఇటుల తెలియజేయుచున్నాడు:— కడచిన మూడుదినములును కొంతగలిగియుండెను. 21 తేదీని ఇర్రెసునకు తూర్పున మనకందకములలో కొంతభాగమును ధ్వంసముచేసి 40 గజముల మేరను శత్రువుల క్రమించు కొనిరని యిది వరకే దెల్పితిని. శత్రువులొక్క మృతిమీద బడుచున్నాడు. 1 మన శత్రులును ఉద్యోగిగియులును గనబరచిన శైర్వమువలన వారు ముందుకు రాలేకపోయిరి. ఫిరంగివారులు శత్రువులు తీవ్రముగ తుపాకుల వారు జేయుచున్నాడు. ముందునకుగి ఫిరంగులనుమార్చి శత్రువులవై విడిచిరి. వీరు శత్రువులను కందకపుటొడ్డుననుండిరని చెప్పినవచ్చును. అంత సమీపముండి ఫిరంగుల వదలిరి. ఫిరంగుల మూలమున శత్రువులకు సాహాయ్యమురాలేదు.

కందకమును రక్షించుట.

ఒక కందకములోనుండి మరియొక కందకములోని కున్నూర్గములద్వారా ముందుకు కచ్చుటకు జర్మనీవారు ప్రయత్నించిరి. ఈమార్గమందలి కందకములలో నొకటి వంపు దిగియుండెను. ఆవంపునందు మనసేపాయు లిద్దరు నిలబడి యిరులసాయము లేకయే యాకందకమును రక్షించిరి. జర్మనీవారిలో వంపు తిరిగిచ్చినప్రతివానిని వీరు శస్త్రులతోబాడిచి యు లేరా తుపాకులనుగాల్చియు జంపుమనచ్చిరి.

ఆవెంట్స్ కు తీరముననున్న జర్మనీవారి కందకములలో 21 తేదీ రాత్రి వారిచందు కొట్టమున ధ్వంసము గలిగి వారి కందకములలో కొంతభాగమును దగలబడుచుండెను. యుద్ధమునందు ముందు కందకములం దెట్కినగ బాంబులను చేతిగుండ్లకు ఉంచుట యావశ్యకము. ఇరినొకచో మొత్తముగ నుండుటచే నిట్టి విపత్తులు సంభవించును.

28 తేదీనాటిరాత్రి మన ఫిరంగుల ప్రయోగించుటచే జర్మనీవారి కందకములందున్న ఆవాంబుకొన్నియు నత్యంత జ్వోతులు కొన్నియు మండారంభించెను. ఈమంటల నార్చుటకు బ్రయత్నింపును జర్మనీవారు వెనుగులోనికి వచ్చిరి. ఆప్రయత్నమునవారు ఫిరంగులను తుపాకులను విశేషముగ బ్రయోగించిరి ఇందుచే వారిమితవ్యము కలిగియుండవచ్చును.

శత్రువులతోనిండియుండుట.

ఇర్రెసు చుట్టునున్న కన ప్రదేశమును జూచినవో భీతికలుగక మానదు. ఈ కనప్రదేశ మిరువారులవారి మధ్యమున నున్నది. కనమునందున్న వృక్షములన్నియు పడిపోయి యుండెను. కింద కేగిడినేల కొంచెము బురుదగానుండెను. నేల యంతయు పెద్దపెద్ద గోతులతో నిండియుండెను. ఇట్టిచోట వేలకొలది జర్మనీవారు మృతులైనవారు నవంబరునెల యాదిన పడి యున్నారు. ఇట్టిది తిలచిననే భీకరముగ నుండక మానదు.

పరాసు అధికారుల ప్రకటన.

పారిసు మార్చి 4:— నిన్న సాయంకాల మిట్లు ప్రకటింపబడినది:— సమాధ్రమునకును ఎయినకును మధ్యఫిరంగుల యుద్ధము జరిగినది. రిమ్సుపట్టమును జర్మనులు, ఫిరంగులు పెట్టికొట్టుచున్నారు. ఈఫిరంగుగండ్లు తిగిన చోట్లెల్లమండి పోవుచున్నవి. సాంవెయినలో సోవెయిన మెస్సీలు యూసె జోరుకు ఉత్తరభాగముననున్న సేనముఖమునందు మేము ముందుకు పోవుచున్నాము. ఆరుకోట మీటరుల దూరములోనున్న జర్మనుల నిలుపుకొంటిమి. కందకముల మాస్కోధీనములో నున్నవి. జర్మనులు మాతోచాల సామర్య తిరిగి తలపడి కప్పను వెనుకకు నెట్టితిమి. జర్మనుల రక్షకవైకులకు చాల శస్త్రము కలిగినది. మేము ముందుకు పోయినట్లు ఇదివరకు తెలిపిన సంగతి ప్రసవపరపడినది. అన్నిచోట్లను మేము మాస్కోధీనము నిలుపుకొంటిమి.

లండను మార్చి 4:—వ్యాపారము—నేటి మధ్యాహ్నమునకు
రూపాయి 100:—మొదలగా లండనులో యాభయము జరుగు
చున్న మాటల ననుసరించి మేము 5 వాయవ్యభాగమున, మేము
జర్మనీవారి కళిమందున్న గట్టినిక దానిని పట్టుకొని జర్మను
తో తలపడగా వారు లిగి తీర్చుముగ మాతో తలపడిరి. జర్మనీ
వారి కట్టడచేసిన ప్రయత్నములన్ని పూర్తిగ భంగమైనవి, వేం
కొనువద్ద మేమింకను ముందుకుపోతిమి. ఇట్టియుము జేకములోని
ఇసుకతిన్నెల చాటుననున్న మన ఫిరంగులు జర్మనీవారి కంద
కములను ధ్వంసముచేసినవి కోటరుడిము డి లొరెట్టిదగ్గర
జర్మనీవారి నైతిక పంతులకు సమీపముగ మేముకకందక
మును నిర్మించితిమి. వీరిని జర్మనీవారు పట్టుకొనిరి. రీము
ముట్టడి దినమంతయు జరుగుచున్నది మూడేసినిమిషముల కొక
ఫిరంగిగుండు వరుస పట్టణముమీద పడుచున్నది.

రుష్యా

జెర్మనియు పట్టణము.

రష్యావారు ఫిరంగులను వెట్టికొట్టుట.

లండను మార్చి 5:—పెట్రుగ్రాడు. ఆస్సావిట్స్ జిల్లా
లో కోటను సమీపింప ననేక ప్రయత్నములు గత్తిరిగా
జర్మనీవారు వెనుకకు గొట్టుబడిరి. ఇంతకు దప్ప విస్మయా
నీమెనుల మధ్య జర్మనీ వారు మన వై బడ లేరు. సే నా
ముఖమునందంతటి యందును గ్రోడ్నో ప్రాంతమునను మనవై
నికలు ముందుకువచ్చుచున్నార. మనము కెర్చెక్ అను గ్రామ
మును వశపరచుకొంటిమి. 7 యుద్ధోగ్గియులను వందలకొలది
భటులను బట్టుకొంటిమి. ఓండా, సాలమధ్యను ఆస్త్రియా
వారు తీవ్రముగ మనవై బడుచున్నను మనము వారిని వెనుకకు
గొట్టుచునేయున్నాము.

జర్మనుల పటాలములను నాశనము చేయుట.

కాజ్లొవా, రోజాంకా ప్రాంతములవద్దగూడ జర్మనీ
వారు విష్ణుల బ్రయత్నముల సత్పిరి, రోజాంకావద్ద జర్మనీ
వారి రెండుపటాలములను జాట్టుచాట్టి నాశనము గావించితిమి
లోట్టానదిని రక్షించుచున్న ఆస్త్రియావారిని మనమోడించి
తిమి. రష్యావారు పోరును నడిపిదాటిపోయి క్రాస్నాను
స్వాధీన పరచుకొనిరి. ఆవాడు 64 యుద్ధోగ్గియులను 8000
భటులను 4 ఫిరంగులను, 7 చిన్న ఫిరంగి సాధనసామగ్రియును
వశపరచుకొంటిమి.

ఇటలీ

ఇటలీ దేశపు పార్లమెంటు.

మంత్రిగారు శ్రోత బిల్లులను ప్రవేశపెట్టుట.

లాహోరు మార్చి 4:—సి. ఎం. గేజెట్టుకు వచ్చినతంతి
వా:—లండను మార్చి 4:—దేశములోని రహస్యములను
కనిపెట్టి శత్రువులకు తెలియజేయువారికి సంబంధించి నట్టియు
నిషేధింపబడిన సరకులకు సంబంధించి నట్టియు నైనికులకు
సంబంధించిన సంగతులను ప్రకటించుటకు గురించినట్టియు, కాస
నములను పార్లమెంటు సభలో ఇటలీ దేశపుమంత్రిగారు ప్రవేశ
జెట్టిరి.

అమెరికా

స్టీ మరులను గొనుటకు శాసనము

రద్దుచేయుటకు

లండను మార్చి 4:—ఒడలను గొనుగిమిత్త మొకచట్ట
మును నెట్టునం దమెరికావారు ప్రవేశపెట్టిరిని యిదివరలో
దెలిపియుంటిమిగ. ఆ చట్టమును దీసివేసిన వాషింగ్టనునండి
తంతివాస్తవమైనది.

బ్రిటీషు కొలంబియా.

బ్రిటీషు కొలంబియా.

విక్టోరియా మార్చి 5:— బ్రిటీషుకొలంబియాకు ఆసి
యాఖండనాముల వచ్చినపాటులచేసి కొనుటకు వీలులేకుండ
చేయునిమిత్త మొక శాసనమును తీసికొనిరిగా సామ్రాజ్యధర్మ
ములను పాటించి, శుభ్యమంత్రిగారి కోరిక ప్రకార మిశాసనము
రద్దుచేయబడినది.

గ్రీసు

గ్రీకు దేశపు పురావసథ.

లండను మార్చి 5:—పెర్షియన్ ప్రస్తుతు విరోధాలో
యభయము జరుగుచున్నదికదా! ఈసందర్భముగ గ్రీకుదేశము
తెమి చేయుచున్న యందును అను విషయము గురించి, విచా
రంచుటకు గాజుపథ జరుపబడును. ఈవిషయము గ్రీకువారి

శిష్టసభలో గాజుగారివలన నిర్ణయింపబడినది. ప్రస్తుతులోని గ్రీకు
మంత్రిగారు కూడనీసభకు హాజరైరి. రాజసభలో పూర్వపు
మంత్రి లయిదుగురుండరు. ఈ సభజరిగి ఏమృత, పార్ల
మెంటు సమావేశమగును.

ఈజిప్టు

ఈజిప్టు దండయాత్ర.

కయోరో మార్చి 5:—అధికారు లిట్టు ప్రకటించిరి:—

టర్క్మెనికులు తిరిగి నూరుజాకాలునను ముట్టడించుదురను
నూచనలులేవు.

మహమ్మదీయ క్రైస్తవ స్నేహభాగము.

సిరియాలోని, మహమ్మదీయులకును క్రైస్తవులకును
విరోధములేక పరస్పరస్నేహభావము కలియుచున్నది.

టర్క్మెని

జర్మనీవారి సబుమేరై నులు

టర్క్మెని పంపించుట

లండను మార్చి 4:—జర్మనీదేశమునండి మెట్టమాన్
మున మాడు యంత్రాహాలు తురుక్కమునకు వచ్చినవి.
అవియొకన గూర్చుబడలేదు. అందుచే నుపయోగింపబడనేరవు.

తురుక్కమై నికులమునికి

గాలీపోలి భూసంధియం దెక్కడు పాపాగారి యాధిప
త్యమున నొకలక్షముంది తురుక్కమై నికులున్నారని యుకొ
నుచున్నారు.

దక్షిణాఫ్రికా దుష్టాశ్రము

మాప్టాల్ డిస్ట్రిక్టు మేజిస్ట్రేటుగారిని కొట్టుట.
దుర్మార్గులను పట్టుకొనుట.

అధికారుల ప్రకటన.

కల్లికోట మార్చి 4:—డిస్ట్రిక్టు మేజిస్ట్రేటు, సి. ఏ.
ఇన్స్ పె. సి. ను గారిని కొట్టిన సందర్భమునను, ఇర్రాడు
లో తరువాత జరిగిన సంగతులనుగురించియు, అధికారు లిట్టు
ప్రకటించుచున్నారు:—ఫిబ్రవరి 27-వ తేదీ మధ్యాహ్నము
12.15 నిమిషములకు డిస్ట్రిక్టు మేజిస్ట్రేటుగారు పండిక్కాడు
నండి, కరువరకుండుకు వెళ్లుచుండగా, కొందరు మస్లాము
కుపాకివేసిరి. 20 అడుగుల దూరములోనుండి కుపాకి కాల్పు
బడినది. కాని గురి కప్పిపోయినది. మాస్లాము నలుగురో
అయిదుగురోయుండిరి. కాని వీరు మేజిస్ట్రేటుగారిని తరుముకొని
రాలేదు. కరువరకుండునుండి, వెంటనే పోలీసువారు పంపబడిరి.
మేజిస్ట్రేటుగారు వచ్చుటకుముందు మాస్లాము దాగినియుం
డిన కొండజు, వెదకి, పొచ్చికోటుగారును, ఇల్లియలుగారును,
కాలిక్తెలా వెపునకు వెళ్లిరి తరువాత మరికొందరు పోలీసు
వారితో మేజిస్ట్రేటుగారు, వెదుక వారంభించిరి కాని మాస్లాము
రెండుగంటల ప్రయాణములో కలేకపు, కరువరకుండు రోడ్డుకు
మార్పుభాగముననున్న దట్టమగు అడవిలోనికి పారిపోయిరి.
28 వ తేదీని వారిని గురించి యేమియు తెలియలేదు. అదవినం
తను వెదకినను ప్రయోజనమేమియు లేకపోయినది. ఇదనక్క
రాలో నిమాస్లాములుదాగి యుండురని డిస్ట్రిక్టు మేజిస్ట్రేటు
గారు నమ్ముటచే, తక్షణమేపోలీసు భటులనుతీసికొని అక్క
డకు వెళ్ల నిలవినదనియు, నక్కడ జాగ్రత్తతో కనిపెట్టుచుండ
వలయుననియు, పెరిసటలచున్నా సునికస్పెక్టరు అమిణగారికి
తెలియజేయబడినది. కాలికపు, కరువరకుండు రోడ్డుకు తూర్పు
భాగముననున్న అడవిలో మాస్లాము దాగినిని సభలములను
కదలిపెట్టి మార్చి 1 వ తేదీ సోమవారము నాడు, అడవి
మార్గముగుండ ఇషాడకరాచేరి, వీరినిగ్గడ సునికస్పెక్టరు
కనిపెట్టి, అయ్యపును కాపుగుడిలో ప్రవేశించు వరకును
మాట్లాడలేదు. ఈ గుడి ఆలనట్లూ బజారుదగ్గర, మెలటోరు
మన్నరు పాటురోడు మీద 21 వ మైలువద్ద నున్నది. సునిక
స్పెక్టరుగారును వీరి వెనుకనే వచ్చుచుండిరి. డిస్ట్రిక్టు మేజి
స్ట్రేటుగారికి పోలీసు డిస్ట్రిక్టు నూపరింపెండెంటు గారికిని,
ఈ సంగతిని సునికస్పెక్టరు గారు సాయంకాలము 6 గంటలకు
తెలియజేసిరి. వీరవ్వడు కరవరకుండుకు రెండు
మైళ్లదూరమున విచారణ సమిత్తము వెళ్లి యుండిరి.
ఈసంగతి తెలిసి వీరు పదిమంది రక్షకభటులతో అలగల్గారు
కు బయలుదేరి రాత్రి 8 గంటలకు వచ్చిరి. ఇల్లియలుగారు
కూడ 8 1/4 కు వచ్చిరి. కరువరకుండునుండియు, పండికాడ నుం
డియు రాత్రి కొంతసేపుబడి వచ్చినది. డిస్ట్రిక్టు మేజిస్ట్రేటు
లొంగి పోవలసినదని ప్రోత్సాహముచేసిరి. కాని కార్యమేమి
యు లేకపోయినది. గుడిదగ్గరకు వచ్చిన వారిమీద నీరుర్పా

ర్పలు తుపాకులను వేయుచుండిరి. మార్చి రెండవతేదీ ఉదయ
మున డిస్ట్రిక్టు మేజిస్ట్రేటుగారును పోలీసు నూపరింపెండెం
టు గారును చాలమంది రక్షకభటులతో గుడియట్టిశించిరి.
నలుగురు మాస్లాము చంపబడిరి. ఒకడు దెబ్బలుతిని పట్టుప
డెను. వీరిదగ్గరకు మాడుతుపాకులను కట్టులున్నవి వీరెవరిని
హత్యచేయలేదు. కాని ఒక కడంగిని కొట్టగా దెబ్బలు తిగిలి
నవి. పాపమితడు వీరికి రోడ్డుమీద యెదురు పడి నాడు.
తుపాకుల కొరకును ఆహారము కొరకును వీరు ఒకటిరెండు
ఇండ్లలో జొరబడిరి.

చెన్నపురి ఆస్పత్రియోజ.

భరసాహాయ్యము

కూనూరు మార్చి 4:— చెన్నపురి ఆస్పత్రియోజకు
జూనునెల నుండి నెలనెలకు, చందాలు వసూలుచేయుటకొక
సర్దుకొలదు చేయబడినది దీనిననుసరించి, చందావేయటకై
తిహాళిబదారు సేతుఅయ్యగారి యాజమాన్యముక్రంద, భార
తీయులు నేటిసాయంకాలము, మేజిస్ట్రేటు కచ్చేరిలో సభ
చేసిరి. సభకువచ్చిన వారివలనకొద్ది సొమ్ము వసూలయినది.
ముఖ్యమగు గృహస్థులదగ్గరకు చందాకాగితములను, పంపి,
సొమ్మువసూలుచేయువనిని మహమ్మదు పెరీష్ అను వ్యక్తకు
డను, సబుమేజిస్ట్రేటు, లక్ష్మణఅయ్యగారును పూనుకొనిరి
గొప్పవారి ఆగమనము.

ప్రస్తుతము చేసి న యేర్పాటుల ప్రకారము,
తిర్వాన్కూరు మహారాజుగారు ఏప్రిల్ మొదటిభాగములో,
నిక్కడకు దయచేసి, లాస్సుడొనువద్ద నాలుగువారము
లుండురు. మహారాజుగారి పరివారము మెకివరు విల్లాలో
నుండురు. కొచ్చిను మహారాజుగారును, విజయనగరము మహా
రాజుగారునుకూడ దయచేయుదురు. కొచ్చినుకు పూర్వరాజుగ
నుండిన వారిక్కడికివరకే దయచేసియున్నారు.

బొంబాయి

మెయిలుస్టేమరు.

బొంబాయి మార్చి 4:—మోరియాను పి అంధు ఒకం
వేసివారియోడ నిన్న 5 గంటలకు నూరుజాకాలునను దాటి
పోయెనని బొంబాయిలోని వారిప్రతినిధి దెల్పుచున్నాడు.

నెల్లూరు స్టీమరు.

నోయిననెల 18 తేదీని తపాలదీనికొని ఇంగ్లండుకుండి
బయలుదేరిన నెల్లూరును పిఅంధుఒకంవేసివారి స్టీమరు ఈనెల
9 తేదీ సాయంకాలము 4 గంటలకు బొంబాయిని చేరుని
యనుకొనుచున్నాడు.

బొంబాయి కార్పొరేషను.

బొంబాయి మార్చి 4:—నేటి సాయంకాలము జరిగిన
బొంబాయి కార్పొరేషను సభలో గోళ్లేగారుచేసిన దేశసేవను
మెచ్చుకొనుచు, వారు మరణించినందునకు సభ్యులు తమ సం
తాపమును వెల్లడించి, గౌరవాధ్యక్షుగ నాటికిసభ నిలిపివేయ
బడినది.

కలకత్తా

వైస్రాయిగారు.

కలకత్తా వచ్చుట.

కలకత్తా మార్చి 4:—వైస్రాయిగారు, ఆచర సహి
తముగ నేటిసాయంకాలము కలకత్తా వచ్చిరి. మైదానము
మీద నిలిపిన రిప్పును, మింట్ ప్రభువుల విగ్రహములను
ప్రకాశపరచి, ఇక్కడికి ప్రముఖులు యితరజనులు ఆనేక
మందివచ్చిరి. తరువాత వైస్రాయిగారు విక్టోరియా మెమోరి
యలును చూచిరి. సాయంకాలము కలకత్తాకట్టులు విందార
గించుచున్నారు. కలకత్తా యూనివర్సిటీ వైస్చాన్సలర్
డాక్టరు సర్వాధికారిగారికిని, బర్హాను మహారాజుగారికిని,
మర్రి దాబాదు నవాబుగారికిని శుక్రవారమునాటి ఉదయము
వైస్రాయిగారు దర్శనమిత్తురు.

సారావం, తెన.

వైస్రాయి ప్రసంగము.

వైస్రాయి మకాము మార్చి 4:— వం, తెన, కలకత్తా
శేవులో దిగుమతియైన సరకు ఉత్తర బెంగాలుకు రైలుమీద
పోవుటకును, ఉత్తర బెంగాలునుండి ముడిసరకు కలకత్తా
శేవుకు వచ్చుటకును వీలు కలుగజేయుటకు యీకం, తెన వేయ
2 వేలదని గేబ్లుగారు చెప్పినారు. ఈభం, తెన 4 కోట్ల రూ
పాయలైనది. నాలుగుకోట్ల రూపాయలు వెట్టి యీకం, తెన కట్టి

కలకత్తా. మార్చి 4. — గోషులులను సంరక్షింపమన
కలకత్తా ఉత్తర ప్రాంతమున క్రిమివల్ల ఇన్స్పెక్టివే కేవల యిలా
కా వానినే వచ్చెను కాబడినచోట నిర్దగ పండితులు ప్రాధా
నమును, కొందరు విద్యార్థులను, పరిపాలకులను పనివారు
యొక్కరును కలగరి. పోలీసులచేతను సంరక్షింపబడును
వానిలో కొందరి ఇతరు పోలీసులతోగూడ సహజమునకు
మనసు వ్యాధివలనా ముద్దులుగ గైకొనుచున్నవారు.

బెంగాలు బ్యాంకు రేటు.

కలకత్తా మార్చి 4:—బెంగాలు బ్యాంకువారు నూటికి 6 రూపాయల వడ్డీ చొప్పున ఆపవలసిన యిచ్చుచున్నారు.

పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయుని హత్య చేయుట.
పిల్లలు పట్టుకొనబడుట.

కొమిల్లా మార్చి 4:—జిల్లాపాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయులగు, కరకంబిబోసుగారు నిన్న సామంతుల ముఠాగంటలకు రోడ్డుమీద తమయింటిదగ్గర నిలువబడియుండిరి. రోడ్డుమీద జనులందఱునుండి. అంతట నెవరో వీరిమీద పిస్తోలు, కాయగా చనిపోయిరి. వీరినాకరును, మరయొక బండిలోని వాడును హంతకులను పట్టుకొనుటకు యత్నించగా, వీరిమీద కూడ వేసిరి. పాపము వీరు దెబ్బలుతిగిలి వైద్యశాలలోనున్నారు. రాజద్రోహకాగితములను పంచివెట్టివందలవలసిన బోనుగారిద్దరు విద్యార్థులనుగూర్చి పోలీసువారికిటీవల తెలియజేసిరి. ఈవిద్యార్థులిద్దరి హత్యసందర్భమున పట్టుకొనబడిరి.

ఇనస్పెక్టరు సింపున మీది కేసు.

కలకత్తా మార్చి 4:—వెట్టరుసుగారి యొద్ద ఇనస్పెక్టరు సింపునమీది కేసు నేడు తిరిగి ప్రారంభమై, సాయంకాలము 5 గంటలవరకు విచారణ జరిగినది. సింపున భీమాకంపెనీకి సంబంధించిన, వైలరుగారి వద్దకును, బర్మిట్టుల్లా హింగ్లసుగారి వద్దకును చాల సాయవచ్చి, లంచమిచ్చినచో వారిని వదలివేసి బర్మిట్టుల్లా, అనునతడు కంపెనీకి నిప్పు ముట్టించి తగులవేసినట్లు నేరము మోపుదునని చెప్పిట్లు వారిద్దరు సాక్ష్యమిచ్చియున్నారు. నేడు సాక్ష్యమిచ్చి, ఎక్. సి. బోసుగారు వీరుచెప్పినమాటలను ధ్రువపరచిరి. రెండుపక్షముల వ్యాఖ్యానములను, కేసులోని సంగతిసందర్భములను మేజిస్ట్రేటుగారికి తెలియచేయగా, సింపునమీద లంచపు నేరమునమోపి, నెవన్నకు కప్పివేసెను. ముద్రయి దార్జిలింగు నెవన్నకోర్టులో విచారింపబడును. ఇతడు పూర్వమునలేన రెండువేల రూపాయల బాపానుమీద విడుదలచేయబడెను. నెలాఖరున నెవన్నవిచారణ ప్రారంభము కావచ్చును.

లాహోరు

డిల్లీ కుట్ర కేసు.

సివిల్ అండు మిలిటరీ గజెట్ నేటుమెంటు.
లాహోరు, మార్చి 4:—డిల్లీ కుట్రకేసులో శిక్ష విధింపబడిన వారిలో కొందరు ప్రివికాట్ నిలువకు అప్పీలు పెట్టుకొనుటకు అనకాక మేర్పరు నిమిత్తము వారికి విధింపబడిన ఉరి శిక్ష ఆమలు జరిగెనుటను గవర్నరు జనరలు గారు కొంత కాలము నకు ఆసియించి యున్నారను విషయము ను విచారించగా, సివిల్ అండు మిలిటరీ గజెట్ వారి క్షీరించినయములు తెలియచెప్పినవి. శిక్షలు విధింపబడిన వెంటనే, ఇద్దరుతప్ప తక్కినవారెల్లగు ఇండియా గవర్నమెంటువారికి అప్పీలుపంపుకొని దయజూపి మన్నించుటకు ప్రార్థించిరి. ఆ యద్దరు మాత్రము ప్రివికాట్ నిలువకు అప్పీలు చేసికొనవలయునను కోరికను నూచించిరి. కాని తదనంతరము వారుకూడ తుమాపణకొనుచు ఇండియాగవర్నమను వారికి విన్నపములను పంపుకొనిరి. ఇంతకన్న నెక్కువ యేమియు తెలియలేదు. ప్రివికాట్ నిలువకు అప్పీలును అంగీకరించిరా, లేదా యనువిషయముకూడ తెలియలేదు.

వలసవెల్లి తిరిగివచ్చిన సజ్జనసింగు
నెవక కమిట్ కావడుట.

లాహోరు, మార్చి 4:—సజ్జనసింగు అనువాడు, విదేశములకు వలసవెల్లి తిరిగివచ్చినవారిలో నొక్కడు. ఈతడు మూసం అతీషాయను పాడే కాకాస్థలియను వంశిసంధులకును, మహమ్మద్ షాహాయను సబ్ ఇక్ సెక్టరును చంపుటకు ప్రయత్నించినందులకును, చార్జి కాబడెను. మేజిస్ట్రేటు ఓనీల్ నాగారే బుధవారమునాడు దావా విచారింపడెను. సాక్షు లకేటలు విచారింపబడిన పిమ్మట ముద్రయి కోర్టువారిచే విచారింపబడెను. ముద్రయి తనకేమియు తెలియదనియు, తాను నిర్దోషినియు విన్నవించుకొనెను. కాని, వాడు నెవక విచారణకు పంపబడెను.

అలాహాబాదు

సర్ జేముస్ మెస్టర్ గారు.

అలాహాబాదు మార్చి 4:—సంయుక్త గాస్ట్రోయల రెప్ట నెంటు గవర్నరు సర్ జేముస్ మెస్టర్ గారు బులాండ్ మోల్ బహుమతుల విచ్చుచు ఈక్రొదిమాటలు చెప్పిరి. బులాండ్ మోల్ చాలమంది నేనలో చేరినందుకు గవర్నమెంటువారు చాల సంతోషించిరి. మెస్టర్ గారు బుధవారమునాటి సాయంకాలము ఐదులవరకు లక్ష్మీ వెల్లిరి.

జర్మనీవారికి ఆహారపదార్థము

సప్తయిని నిలువదల చేయుట.

అలాహాబాదు మార్చి 4:—పంపనీరుపత్రిక అంతకు విశేషము దిద్దిక తంతివాద:— జర్మనీదేశమునకు ఆహార పదార్థములను సంపాదించి చేయబడునని నిశ్చయించబడినందునకు ప్రజలకును, ముఖ్యము నావికాదళములోను, వైద్యములోను, పనిచేయువారికి మనస్సులలోనున్న అగ్రహమువలన మించినది. జర్మనీవారి వైవిధ్యము ఆహార పదార్థములను, యధాసామగ్రిని తయారుచేయుటకు, ప్రతిని సంవత్సరం చేసినందునకు చాల తృప్తికరముగ నున్నది. జర్మనులకు కావలసిన సరకులు యెగువలె యెగువలె యెగువలె యెగువలె చాల కాలము జరిగి ఎందరో ప్రాణము లర్పించవలసినవచ్చును చాలమంది వికలాంగులగుదురు. అట్టి సందర్భములో జర్మనీకి సరకులు రవాణాయగుచున్నందున చాలమందికి కష్టముగ నున్నది. ఆంగ్లేయులకు చాల నష్టము కలుగుచున్నను శత్రువు లక్రమమార్గములకు బోవందచాల నవకాశములను కలుగజేసిరి. ఆంగ్లేయులెంత ఓషిక పెట్టి యున్నను ప్రయోజనము లేకపోయినది. అందుచే జర్మనీ మనలను తెలివితక్కువగ యెంచి మనకు ఆహారపదార్థములను తీసికొనివచ్చు స్త్రీమరులను మంచనాకొనించినది. దానితో దొరతనము వారు జర్మనీకి సైన్యము రాకుండ చేయుటకు నిశ్చయించుకొనిరి. సముద్రముమీద మనకెన్నియో అధికారమున్నది. కాని వానివల్లనే నపయోగించక తేవలము. అన్ని దేశములను యుద్ధములో సముద్రమార్గమును అతి కట్టునట్లుగ నే మనము చేయవలసివెను. సుధి గురించి కొందరే మేమో చెప్పుచున్నారని ఆస్పిక్రమగా ఓటీవల చెప్పటకు కారణములేకపోలేదు. ప్రతిదేశములోను, యుద్ధ పరికరములను తగ్గించవలసినదని కొందరన్నారు జర్మనులు వీరి వెనుకనుండి ప్రోత్సహించుచేసి, పత్రికలలో వ్యాసములను వ్రాయించుచున్నారు మరియు ఉపవ్యాసము లిప్పించుచున్నారు ఆస్పిక్రమగా చెప్పిన దానికిది కారణము ఆస్పిక్రమగాఓటీవారిని మందలించుట దేశములో నందరికిని తృప్తికరముగ నున్నది జర్మనీవారు సముద్రమార్గముల నరికట్టుటకు చేసిన ప్రయత్నములు భంగమైనవి. సముద్రములో మందుగునులను వేసినందువలన లాభము లేకపోయినది. ఇంగ్లండుకు ఆహారపదార్థములు రాకుండచేసి వానిని తమదేశమునకు మరలించుకొనుటకు జర్మనులలోచించిరి. ఆస్పిక్రమగా ఉపవ్యాసమునుబట్టి జర్మనీవారి రెండు ఉద్దేశములను నెరవేరట్లు తెలుచున్నది. జర్మనీవారిని ఓడించి ఆంగ్లేయులు విజయలక్ష్మిని పొందినగాని అంతవరకు సుధి రాయబారములు జరుగవు. ఆంగ్లేయసాకాదశము వారు సబు మేరైలు రాకుండ తగిన జాగ్రత్త పడుటవలన జర్మనుల ఆసమర్థత వృద్ధియై, బీమాకేవులను, ధాన్యపువరలను ఇక్కడ తగ్గినవి. స్త్రీమరులు తనమీద సబుమేరైలును పడకుండ రక్షించుకొనుటకు చేసినయోర్పాలులు ప్రశంసనీయము. స్త్రీమరులవెంట యుద్ధపుటోడలను పంపించినందువలన, సాకాదశములో కొన్నియోడలు తరిగినను, దీనివలన సాకాయుద్ధములో మార్పేమియు నుండదు.

కరాచి.

“ట్రైడ్ మార్కు” కేసు.

కరాచి, మార్చి 4:—కరాచిలోని మెష్టానల్ల కంపెనీ వారికి మరల నొక ట్రైడ్ మార్కు కేసులో విజయముగలిగెను. ముల్లులను జవిగిసరకువ కువయోగించు టిక్కెట్లవైఖరి వ్యాజ్య కారణము. హాలండు అండు మాన్ కంపెనీవారు ప్రతివాదులు. రెండుకంపెనీలవారును రెండురకములముల్లులను విక్రయించెదరు. హాలండు అండు మాన్ కంపెనీవారు యువయోగించు ట్రైడ్ మార్కు (వర్తకచిహ్నము) తమదానిని బోలియున్నదని వాదికంపెనీవారివాదము. ప్రజల లొకటికొకటిని భ్రమపడిమోసము కలుగునంత బోలిక లేదని ప్రతివాదులు వాదించుచు నీక్రిందితీరున భేదాభేదములను వివరించిరి. బంగారు రంగు, ఎలుపురంగుగలిగి చుట్టు ఆకుపచ్చరంగుతో అంచు కట్టబడిన నిడుపువాటుచీటిలో రెండుకంపెనీలవారును హిందూశ్రీలంకమును నూచించుచు పటముల కేర్పరచుకొని యున్నారని, వాడులచీటిలో నొక్క శ్రీపటముమాత్రము చూపబడి యున్నది; ప్రతివాదుల పటములో నిద్దరుశ్రీపటములు చూపబడియున్నవి. ఆయా ముల్లుల గుణములను వివరించుటగాను, వాడులు 16500, 17000, 17500, ఈసంఖ్యల సువయోగించుచున్నారు; ప్రతి వాడులు 86500, 87000, 87500, ఈసంఖ్యల సువయోగించుచున్నారు. దీనిచుట్టు ఆయాఫీసుయొక్క నిడుపును తెలియ

చేయుచు 18 గజములు అని నిలవర్చునుతో గుండ్రముగ చూపబడియున్నది. వాడు లొక్కవర్తులమునుమాత్ర ముపయోగించి యున్నారు; ఇన్నిటినిమించి గుండ్రమున నొక అలంకారము గలదు. ఇందులో నీవాదప్రతివాదుల రకములకు భేదములేదు. ఈతీరున ప్రతివాదులపక్షమున వాదించబడెను. వ్యాయమూర్తి గారు వాదప్రతివాదములను విచారించి వై న వి వ రించిన భేదములు ఇద్దరి చిహ్నములకును భేదముగలదని పరిగణింపబడదగినంతటివిగావని యభిప్రాయ మెగుగి, వాడులు కోరినమేరకు, ప్రతివాదు లాచిహ్నము నుపయోగించరాదనియు; వాడులఖర్చులను భరించవలయుననియు తీర్పుచెప్పిరి. వర్తకచిహ్నములవిషయమును నిపుణులగువారి సాక్ష్యముతో తమవ్యాయమును రూపించగలమని ప్రతివాదులు నూచించగా, వ్యాయమూర్తిగారు కారణములతోడ నానూచనను నిరాకరించిరి.

బొంబాయి మునిసిపాలిటీ.

బొంబాయి మార్చి 4:—విన్నతిసభకు మెహతాగారు రాలేదు. గోక్లేగారి మరణమువలన యీ సభవారికి కలిగిన దుఃఖమును వెల్లడించుచు తీర్మానించిన తరువాత నేటికి సభను చాలించుదమని వాచాగారు కోరిరి. వాచాగారు వెద్ద ఉపవ్యాసముచేసిరి. కొన్ని మాటలను తెలుపుచున్నాము:— “ప్రజల సౌఖ్యముకొరకు కాననసభలలో పోరాడుటకు గోక్లేగారు పూర్వపుగీర్తునువంటివాడు. దేశమునకు సంబంధించిన కార్యములలో పనిచేయుటకు గమాలి యెలువంటివాడు. కుటుంబమునందును, సంఘమునందును యాయన గేటియెలు.” వాచాగారి తరువాత జే. బి. వెటిల్, వాడులామిల్ నేగారు మాట్లాడిరి. వెటిల్ గారు ఇట్లనిరి:— “గోక్లేగారు ఇంగ్లాండులో నుండగా నేనుమాచిలిని. అక్కడి ప్రముఖులు వీరిని చాలగౌరవముగ చూచుచుండిరి. అనేకులు సుంతులు వీరిని పార్లమెంటులో సభ్యునిగ చేసెదమనిరి నేను చేయవలసినపని వాదేశములోనే యున్నదని గోక్లేగారు జవాబుచెప్పిరి.” మిల్ నేగారు ఇట్లనిరి:— “పాంపాదేశము ప్రకాశమానమగు గొప్పనక్షత్రమును పోగొట్టుకొనినది. కాని స్నాగ్ధాన్యము, దేశభక్తితోనిండిన గోక్లేగారిజీవితము దేశయులకు మృగదర్శకముగానుండునని సంతోషించుచున్నాను.

గోక్లేగారు ఎలిఫంటుస్టన్ కాలేజి.

బొంబాయి మార్చి 4:—విన్న ఎలిఫంటుస్టన్ కాలేజి వారు చేసినసభకు వాచాగారు అధ్యక్షులుగనుండిరి. సానుభూతి తెలుపుతీర్మానమును ఉపపాదించుచు ప్రొఫెసర్ ముల్లరుగారు ఇట్లనిరి:— గోక్లేగారు, మహారాష్ట్రచరిత్ర పుంక్షువుగ నానాభర్త వీనుకన్న గొప్ప రాజకీయత్రైజ్ఞుడు. నానాభర్త వీనుకు గోక్లేగారివలె బూనిన పనిని మనమున్నర్థిగ చేయుట యెరుగదు. గోక్లేగారు ఎలిఫంటుస్టన్ కళాశాలలో చదివిరి. ఈకళాశాలలో చదివి గొప్పనానైవారిలో గోక్లేగారు గొప్పవారు. గోక్లే చిత్రపటమునులయిబ్రహీంబాలో కట్టించుటకు తీర్మానించిరి.

హంతకులను ఉరితీయుట.

తిరునల్వేలి మార్చి 4:—ఫారెస్టుగార్డును హత్యచేసిన, పాన్ను స్వామిపిల్లే, మణిక్యముపిల్లే బోగాడకోనికొలను ముగ్గురును నేడుపాలముకొట జిల్లా జైలు లో ఉరితీయబడిరి. వైముగ్గురికిని కృష్ణనాదకు అను మరయొకనికిని ఫారెస్టు గార్డును, ముత్తురామస్వామి, నాయకుమీద ద్వేషముండెను. అందునలై ఇతరువీరుచంప నుట్టేంచిరి. రామస్వామి నాయకు, అడవిలోనుండగా, వీరు ఆతనిమీదపడి, గొడ్డలితోనరికి, తలను కొండయేటిలోపార వేసిరి. మొండెమునుభూమిలోపాలిపెట్టిరి. ముద్దాయిలు దాడులు హత్యచేసినందునకు తిరునల్వేలి నెవన్ను జడ్జిగారు, మరణదండన విధించిరి. కృష్ణనాదకు ఆశ్రయగ తిరిగెను. పట్టుదలతో దొరతనమువారి పనులను నిర్వహించినందునకు గార్డుమరణముపాలు కావలసిన వచ్చినట్లు తీర్పులో వ్రాసిరి. తెల్లనారుయ్యాయన రెండుగంటలయిన నీరిని ఉరిసంపములవద్దకు తీసికొని పోయి తరువాత ఉరితీసిరి. వీరుముగ్గురును ఉరితీయవచ్చును విరాగులవలె చలించవలంద నుండిరి.

డిల్లీ

సంస్థానాధిపతుల యశాచార్యము
దొండెమువారికి సాహాయ్యము చేయుట.
డిల్లీ మార్చి 4:—యద్దపుఖర్చులకై నిధిసవారిచే నియమింపబడిన మొత్తములను శ్రీవైసరాయి గారంగీకరించిరి. ఖబుల్ గాజాగారు రూ 25000 భోపాలకందలి మేజరు నవాబ్ నరైలాఖాన్ 8 గుట్టములు, రెండు మోటారుకారులు మూడు వై. కోపయ్య కమలగు తెలిఫోనులు.

వై. సాయిగారికి వచ్చిన యుద్ధ వార్తలు.

ఫిల్లి మార్చి 4:— ఇండియా స్టేటు సెక్రటరీవద్దనుండి మార్చి 26 తారీఖున యీ క్రింది టెలిగ్రాము వచ్చినది:— గాలి సరిగా లేకపోవుటవలన, వాన, కురియుచున్నందున, మను తుగానున్నందున, దూరమునండి ఫిరంగులు కాల్చుటకును, విమానములు, సంగతి సందర్భములు కనిపెట్టుటకు వీలులేక పోయినందున దాద్రెంట్ల ముట్టడి యిదివరకు జరిగినంత మర తగా సాగుటకు వీలులేకపోయినది.

ఆస్త్రియన్ గారు

కానున్నసభలో ఆస్త్రియన్ గారు దాద్రెంట్ల ముట్టడిని గూర్చి మాటలాడుచు, రాజకీయముగను, ఆర్థికముగను, సాం గ్రామికముగను, అనేక విధముల ఆలోచించి దాద్రెంట్ల ముట్టడివేయించుచున్నాము. దాద్రెంట్ల ముట్టడివలన మన సా కాదశముయొక్క బలము, వ్యక్తపడుచున్నది. దాద్రెంట్ల ముట్టడిలో క్విన్ యెలిజబెత్ అను సూపర్ డ్రెసునాటు పని చేయుచున్నది. ఈ యుద్ధనావలలో యిదివరకు నవ్రకాయుద్ధ ములలో యెన్నడు ఉపయోగించి యెరుగని 15 అంగుళముల వెడల్పుయొక్క పెద్ద ఫిరంగులకులవు. ఇదిగాక దీనికన్న చిన్న యుద్ధ నావలు మరి నావలు కూడ దాద్రెంట్ల ముట్టడిలో పనిచేయు చున్నవి నీలలో 12 అంగుళముల ఫిరం గులు కలవు. ఈనాటికియు మరియొకటి కోటలను స్వంపముచేయు చున్నవి.

రషియా జర్మనీలయుద్ధము.

వార్తాపట్టణమునకు 50 మైళ్లదూరములో నున్న ప్రాజ్ నేసీఅను పట్టణమునకు రషియా, జర్మను సేనలకు ఘోరయుద్ధ ము జరుగుచున్నది. ఈ పట్టణమును యిదివరకు రెండుమారు జర్మనీవారు పట్టుకొనిరి. తిరిగి రషియావారు లాగికొనిరి. రషి యనులకు విజయము కలిగెను. రెండుసేనలతో పోరాడిన జర్మనీవారు యిప్పుడు వెనక్కు, అనగా రషియా ప్రదేశాల సరిహద్దులకు వెళ్లుచున్నారు. గ్రాబ్నోకదనున్న నీమెనునండి జర్మనీవారు యింకాను వెళ్లిపోలేదు. కాని రషియావారికి విజ యము కలిగినందున కొద్దికోటలలో జర్మనీవారు నీమెను నుండి వెళ్లిపోవలసివచ్చునని కోల్ మిల్లిక వెల్కోగ్రాడ్ విలేజురీ వ్రాసినాడు. ముందుగా రషియా సేనలను వెనక్కు తిరుగుననెని వేర్యుగ్లెబర్గ్ వారునదిని హతాత్తుగ దాటవలెనని ప్రయత్నించిరి. ఇంతలో రషియావారి సాహాయ్య మునకు కొత్త సేనలువచ్చెను. రషియావారి జర్మనులను వెను కకు వెట్టివేయ మొదలుపెట్టిరి.

రషియా, ఆస్త్రియాలయుద్ధము.

కార్యాచియనులలో రషియనులు తమస్థానములను నిలుపుకొనుచున్నారు. తూర్పు రెలిసియాలో ఆస్త్రియా వారిని తమ మీదికివచ్చునట్లు చేసినారు.

ఫ్రాన్సులో యుద్ధము.

ఫ్రెంచి సేనలకు మధ్యస్థముగనున్న ఛాంపెయిలో 15 కోటలనుండి ఘోరయుద్ధము జరుగుచున్నది. ఫ్రెంచి సేనలు రెండు ఫర్లాంగులు ముందు వెళ్లి ఒకమైలు 2 ఫర్లాంగుల పొడవునకందకమును యేర్పరచుకొనిరి.

కానున్నసభ.

నిన్న కానున్న సభవారు యుద్ధపు ఖర్చులకు 2870 లక్షల పానుల అన్న పుచ్చుకొనుటకు అంగీకరించిరి. ఇంత సొమ్మును యుద్ధపు ఖర్చుయిదివరకు యెన్నడు, యేదేశము అప్పుపుచ్చుకొనుటకు అంగీకరించలేదు.

జర్మను వ్యాపారము.

జర్మనీనుండి యితర ప్రదేశములకుగాని, యితర దేశముల నుండి జర్మనీకిగానియే విధమున వ్యాపారము జరుగకుండ చేయుటకు తగిన యేర్పాట్లు చేసెదమని ఆస్త్రియన్ గారు కానున్నసభలో చెప్పిరి. జర్మనీకి సరుకుల ను తీసికొని వెళ్లువాతలను మనము, ఫ్రెంచి వారు కలిసి పట్టుకొని మనరేవులకు తీసికొని వత్తము. నావలలోని సరుకులనుగాని, నావలనుగాని గవర్నమెంటులో కలుపుకొ నము. నావికులకు యేవిధమున బాధలు కలుగజేయును. ఏలా గైన జర్మనీకి నావలు పోవడమేయుటే మనకుముఖ్యము. ఈప్రయత్నములలో మానవహృదయములనుగాని, వ్యాధులనుగాని జనదాటి వచ్చుచు కొనము. నీ నీనిన్నటిని పాటి యీయ జర్మనీకి యెంత యిబ్బంది కలు గజేయుటకు వీలున్నదో అతయిబ్బంది కలుగజేయుదుము. మనము తలపెట్టిన పథముగొప్పది. నెలలుజరిగినకొలదియిప్పటి కన్న మనకుసేనలు అధికము అవనరును. ఈయుద్ధము వేలము వైరిలతో జరుగునదేకాదు. యుద్ధసామగ్రి యెంతో

కావలెను. ఇప్పుటియొకకొలదివారికిని యిదివరకు నేయుద్ధము లోను ఖర్చుగానంత యుద్ధసామగ్రియమైనది. అనుకొన్నదాని కన్న చాల అధికముగ అయినది. మానవునకు శాంతికన్న శుభ ప్రదమైనది యింకోకటిలేదు. కాని శాంతిమాటలు ఆలోచించు టకు యిదిసమయముకాదు. నేనుగిల్లు మందిరములోచెప్పిన మాటలను జ్ఞప్తికి తెచ్చుకొనుదు. క్రిచ్చెలియనుపొందిన సభము, నన్నమునకన్న యెక్కువ వూరియగువరకు, వికోహునచ్చి దేశముమీద పడుదురను భయము తీరువరకు, యూరోపులోని చిన్నదేశముల స్వాతంత్ర్యములకు దిట్టమగు, అత్యుచుగు పునాదులు యేర్పరువరకు, జర్మనీవారి వైత్ర యును నాశము చేయువరకు, మానవకృత్రిని చరలో పెట్టుటకు నీలులేదని నేను ఫ్రెంచి ముఖ్యమంత్రియగుకాద చెప్పితిమి అనిఆస్త్రియన్ గారు చెప్పిరి.

చెన్నపురిలో సార్వజనిక మహాసభ

క్రిశ్చియనులగు లోకమాన్య గోపాలకృష్ణ గోగ్లేగారు.

క్రిశ్చియనులగు లోకమాన్య గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి మరణమునగూర్చి చెన్నపురి పౌరజన సంతాపమును వెల్ల డించుటకు చెన్నపురి (మెర్పు) పౌరముఖ్యునిచే సంయోజితమై పౌరుల మహాసభ నిర్వహించుటకు విక్టోరియా పుర మందిరమునకు వెనుకభాగమున బహిరంగ ప్రదేశమున సమావేశ మైనది. మహాజనులును పౌరప్రముఖులును సర్వసంఘముల వారునుగూడ తక్కువవినిసభకువచ్చియుండిరి. గౌరవనీయు లగు పి. యస్. శివస్వామయ్యగారు రగ్రాసనాధిపత్యమును వహించిరి. గౌరవనీయులగు వ్యాయ మూ ర్తులు శేష గిరయ్యగారును సమావేశయ్యురగారును తాత్పర్యమును, దాక్టరు సర్ ముబ్రహ్మణ్యయ్యగారును గౌ రవనీయులగు పి. యస్. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారును. రివరెండు జి. పి. వెల్లింగ్టన్ గారును రివరెండు దాక్టరు సి. స్పెన్సరుగారును గా|| సర్ మరల్లప్పరావుగారును ఎఫ్. హెచ్. ఎమ్. కార్పె టు గారును ఆసిసిసెంటుమ్యగారును గా|| జి. రిచ్చింగుగారు ను దాక్టరు లెఫ్టి సెంటునాయరుగారును కొల్లెంగోడు రాజు గారును దివానుబహదూరు ఎల్. ఏ. గోవిందరావుమయ్యగారును ఎం. ఆదివారామయ్యగారును సి. కరుణాకరమీస ను గారును పి. పరాంతుకమనాయకుగారును జి. రంగాచా ర్యురగారును. ఇ. ఆర్. ఓ. జ్యర్న గారును. ఎం. డి. దేవదాసుగా రును సి. పి. రామస్వామయ్యగారును జి. ఏ. నరేశు గారును, అర్థదేవిగుగారును జి. ఆర్. రామచంద్రయ్యగారు ను ఎ. వి. లాసనుగారును సి. సి. కన్నంగోహముగారును యెక్. రామారావు గారును పండిత విద్యాసాగర. పాండ్య గారును యెన్. పట్టాభి రామారావుగారును రావు బహదూరు జి. విజయ రాఘవాచార్యుర గారును సర్. వి. సి. దేశికా చార్యులుగారును బి. హనుమంతరావుగారును వ్యాపతి సుబ్బా రావుగారును రావు సాహెబు గంటి కంకట్రామయ్యగారును మరి వెతుక్కుచుండియును సభాస్థలికరువెంచిన వారిలో ప్రముఖులయ్యుండిరి.

మెర్పు గో. సర్ మహ్య (క్రీజుగారు సభా సమావేశ ప్రకటన పత్రమును చదివి సభాసమావేశము సుప్రకమించిరి.

గా|| వ్యాయము|| శేష గిరయ్యగారు గా|| పి. యస్. శివస్వామయ్యగారి సభ్యులగు నెన్నుకొను తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి. గా|| వ్యాయము|| తాత్పర్యముగాని దానిని బల పరిచిరి. విమర్శన సభ్యులు తమ తమ వచ్చిన యుత్తర ములకు కొన్నిటిని చదివిరి. యెస్. ఆర్. ఎ. ఎమ్. అన్నామతెట్టిగారును దివాను బహదూరు కే. కృష్ణస్వామి గారుగారును, గోవిందదాసు చతుర్భుజదాసుగారును ఆవాం తరకాగణాంతరములవలన రాజ్యావిక మింతించుచు తమ సానుభూతిని వెల్లడించుచు లేఖలను వ్రాసిరి. హిందూదేశీ యార్థిక విషయ విద్యోగదేశమునకు గోఖలేగారి పేటవిని యోగించునట్లు ప్రత్యేకముల భవము చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము వారికి యెన్. శ్రీనివాసయ్యగారును 8000 లోనియ్య దలచినియును ఇందును గురించిన విశదము విశ్వాసిద్యాలయ మువారిలో సంప్రదింపి నిర్ధారణ చేయవలసినయును. ఈమొ త్రముగాక గోఖలేగారి ప్రతిపాదనావనదికి 250 తూపాడు లును హిందూదేశ సేవకసంఘమువారి యాలంకిక రు 5.0 ను గూడ వారే యిచ్చివలయును ప్రకటించబడినది.

విమర్శన సభ్యులవీటుల నుడివెరి. హిందూ దేశ మున నీ శత్రుత్వముని రాజకీయ ప్రపంచమున మహోత్తర స్థానములకరించిన యొకమహనీయుడగు భారత

దేశభక్త గ్రామణ్యుని మరణమున మనకుగలిగిన సంతాపాతి శయమును వెల్లడించుటకును, ఆపూజ్యుడొక్కొక్క మహాత్తర దేశసేవ నభివర్ణించుటకును, నేడు మనవిటు సమావేశమై నారము. సకల ప్రపంచవాసులను గూడ మహానీయుడగు నొకదేశభక్తుని మరణమున కిటుల నేకగ్రీనముగ తమసంతాప మును వెల్లడించు తరుణములు చాలనరుదు. హిందువులు చమా మ్మవీయులు యూరోపుదేశీయులు భరతఖండ వాసులు అధికారులు ననభికారులు గొప్పవారు కొద్దివారు వారువీరసేల యెల్లవారునుగూడ గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి మరణమున కపార మగు సంతాపము నేకగ్రీనముగ వెల్లడించిరి. మహనీయుడగు గోఖలేగారి సత్త్వవర్ణనమును సామగ్రియును దేశసేవను గూర్చి ధీమాగరమున శ్రీ రాజప్రతినిధి గారును లక్ష్మీనగరమున సర్ కేమ్ము మెస్టరుగారును వేకోళ్ల గొనియాడుచు నుపన్యసించిరి. దేశీయుల మానస ప్రపంచమున గోఖలేగారి శేకచ్చత్రాధిపత్యము వహించె ననుటకు గణనాతీతముగ నాసేకు హిమాచలపరీతమగు భరత ఖండమున జరుపబడుచున్న మహాసభలే ప్రబలనిదర్శనములుగ నున్నవి. గోఖలేగారి సామగ్రియును సుప్రసిద్ధములైనను ఆయ నను మించిన ధీకాలు లేందకో గలరు. ఆనర్తకవాగ్ధాటిని గోఖలేగారి రచనానులైనను కేవల వక్రత్వమున నాయనకు మీరినవారుగూడ లేకపోలేదు. ఆయనవలెనే కేవల సామ్య వైరాగ్య భావమును పవిత్రచక్రముల నగువాడుగూడ నీ యార్యావక్రమున నెందరో యుండి యున్నారు. కాని ధీ శక్తివక్రత్వము సామగ్రియు సామ్యవైరాగ్య పూతభావము సుప్రసిద్ధ స్వాధ్యాయము కేవల దేశసేవారామయ్యకతదేశ నిరంతర గాఢ దీక్షా పరత్వము నను సుగుణ పుంజంబంతయు నామహనీయుని యందు మూర్తీభవించినట్లు వెరచారలకుం చేయుచును పుంత. భూతము కాటండుటయే గోఖలేగారి మహాసహాయము ముఖ్య కారణము. ఆపూజ్యుడు విశ్వవిద్యాలయ పట్టమును బడసిన దానిగ నామరణాంతమును తనజీవితమును దేశసేవకే ధారవో సెను. ఆయన ఘోరమున కళాకాలలో బహువత్సరములు పా ధ్యాములుగ నున్నప్పుడును, బొంబాయిరాజధాని దేశీయసంఘమునకు కార్యదర్శిగ నున్నపుడును, సర్వభారత దేశీయసంఘమునకు కార్యదర్శిగ నున్నపుడును బొంబాయి కాసనసభలో సభ్యులుగ నున్నప్పుడును సామ్రాజ్య కాసనసభలో చిరకాల ము సభ్యులుగ నున్నప్పుడునుగూడ కేవలము నిర్వికారమగు సంపూర్ణస్వార్థ రహితప్రకృతియు పరమోత్తమా దర్శములనే నిరంతర మాచున జీవితమున కలంకారభూతములుగ నుండెను ఆలోకమాన్య డొవర్చిన మహాకార్యములలో సహస్రాంసమొనర్చుగల వారైనను దేశీయులకు వందనీయులకును. గోఖలేగారి తత్వధిక దీక్షతో బహువిధ కార్యముల వెల్లడుగూడ నా 31 వత్సరములలోనే నిర్వహించి అపారమగు కార్యక్రమమును సమకూర్చు గలుగుటచేతనే వారిపట్ల దేశీయులకుగల కృతజ్ఞత యనంతముగనున్నది. ఆ లిక ప్రశ్నమునందుగల యసమాన ప్రాగల్భ్యము, కేవలము దుర్భాగ్యుడుగ నున్నయమును గూడ మగ్రాహ్యముగ నొ నర్చుగల వైపుణ్యము వాదనాభిరుచు ప్రతిస్పర్థలకు బిరుతివి యకుండ పూర్వరక్ష సిద్ధాంతముల నొనర్చుగల ప్రాధిమ్యమగ్న దానతిక్రమణము, అంగీకారము లగు కాసనములపట్ల కృత నిత్యయ పూర్వకమగు విర్విక విమర్శము మున్నగు గోఖలే గారి సుగుణములగు నిరమల కలిమిననే మహోన్నతాధికార పదవి ప్రాజ్ఞులగువారుగూడ వాచరణ్య సగణ్యయాన్య నిగభావించుచుండిరి. బహిరంగతరము దస్యసభలే గోఖలే గారు సామ్రాజ్యకావళి సభ కరుగలేక పోయినది గోఖలే గారు లేని కాసనసభ, దెన్నామగ్రాహకుమారులు లేని హామి లేటు నాటకమునలే నున్నదని సర్ వైట్లీలువుడు బిల్లును గారు నుడివెరి. ఆయన ఈదేశమునొనర్చిన మహోపకారములు గణనాతీతములు. వానినిపుడు నేను సుగించుచు నిక ప్రపంచం గింపమున్న వారి కధ్యంతరము కలిగింప దలంపడు. కొన్నిటిని మాప్రమే వివరించుటతో కృతినొందెదను. కాసనసభా వ్యాప నము మున్నగు మోక్షమింట్లో ప్రభు సంస్కరణ ఫలితము లన్నియును మన ముఖించుచుటకు గోఖలేగారు సమర్థముగ కార్యక్రమతో నెరవేరియును కృషిచేయుటయే ప్రధాన కారణ మనుటకు సందియమేమియును లేదు. గోఖలేగారు విద్యా విషయమున కడిగిన కృషి సారవహియెను. విద్యాభివృద్ధిగు నామానీయులు పోషించుచున్న ప్రయత్న ఫలితముగనే నిర్బంధించి విద్యా ప్రసార విషయమున ప్రభుత్వమువారు నిర్ణయవిధాన ముకలంపించుట సిద్ధించినది. దేశీయులందరైక కంత్వముగ నాకాసును సంగీకరించుట ప్రభాభిప్రాయమును కలిగించుట గాయన సమర్థులైరి. కాసనసభామొదలపడక పోయినను గోఖలేగారియుగ విశిష్టమహాత్తరప్రయత్నములు నిర ర్థకములు కాలేదు. (సశేషము)

FOREIGN TELEGRAMS.

(REUTERS AGENCY).

THE GREAT EUROPEAN WAR.

GREAT BRITAIN.

The King And His Navy.
Message to Sir John Jellicoe.

LONDON, March 4.
King George has sent the following message to Admiral Sir John Jellicoe—It has given me great pleasure and satisfaction to visit a portion of the Grand Fleet. I have been on board the representative ships of all classes, and have been much impressed by the state of efficiency and the splendid spirit animating officers and men. I have not the slightest doubt that my Navy will uphold its great traditions.

The Welsh Guards.

LONDON, March 4.
The Press Bureau says that the King has approved the 'leek as the badge of the Welsh guards, that the dragon be emblazoned with the King's colours, that the motto be 'Cymru am blyth' (Wales for ever), and that the leading company of the first battalion be denominated 'Prince of Wales Company'.

Fierce Fight for Trenches.
Germans Repulsed by British Daring.

LONDON, March 4.
A message from 'Eye-witness' with the headquarters, dated February 20, says—The past three days have been quiet. As already reported the enemy in the morning of the 21st blew up a short length of trench east of Ypres and occupied forty yards. Their efforts to advance were prevented only by the coolness and daring of our officers and men to check the enemy's onslaught. The machine gun detachment dashed forward into the open under a terrific fire and brought their guns into action at point blank range almost on the brink of the cavity caused by the explosion. The machine gun also prevented the enemy's supports from advancing.

Two Men Hold a Trench.

The Germans endeavoured to advance down communication trenches. At the turn of one of these narrow passages a Sergeant and a Private took their stand and held the trench alone and unaided, shooting or bayonetting the Germans one after another as they turned the corner.

Accidental Explosions.

During the night of the 21st an accident apparently caused a series of explosions in the magazines in the German trenches north of Armentiers, and a portion of their line was enveloped in flames. There is especial danger of such accidents owing to large stores of high explosive bombs and grenades which in this fighting it is necessary to keep in forward trenches.

In the night of the 23rd our batteries on the right ignited some starlights and rockets in the German trenches and Germans while endeavouring to extinguish the blaze, were brightly illuminated. A tremendous artillery and rifle fire was opened on them which must have caused considerable loss.

An Awful Zone of Dead.

The aspect of the narrow strip between the lines in the woods round Ypres is almost indescribable. Imagine a wood with most of the trees felled or half felled and lying with their tops on the ground, imagine a soft muddy clay soil honey-combed with pits several feet deep every few yards and farther imagine this tangle of dead vegetation and mud and deep pits heaped end to end with thousands of German corpses the majority of which have lain there since November, and then you will gain some idea of the appearance of this awful zone of dead between us and the enemy.

The Engineers on Strike in England.

LONDON, March 4.
The Engineers on strike on the Clyde have resolved to return to work to-morrow but they will not work overtime.

A British Collier Sinks a German Submarine.
An Handsome Award

LONDON, March 4.
It is reported to-night that Admiral Egerton is satisfied that the small British collier "Thordis" sank a German submarine off Beachy Head. The "Thordis" has been dry-docked. One blade of her propeller is gone and her keel plate is badly damaged. The vessel rammed the submarine after a torpedo had passed under her. Awards for the first merchantman to ram such a submarine now total 1160 sterling.

The Stoppage of all Supplies to Germany.

ALLAHABAD, March 4.
"The Pioneer's" London correspondent cables—The decision to stop all German supplies has greatly relieved the public feeling especially in the Army and Navy. Satisfaction is expressed at the exclusion of food for the enemy troops and cotton for explosives. The knowledge that Germany was being thus supplied rankled in the services whose men are liable to loss of life and limb from a continuation of imports. Officers admit that the

TELEGRAMS.

Government has at a sacrifice given the enemy every chance of honourable conduct. The Government's forbearance was unavailing, Germany regarding us thereby as foolish and commencing to sink our food ships. The Government has cut itself adrift from the web of technicalities which were being wound around our maritime action. Our maritime rights are restored to the original simplicity of a blockade such as all nations understand and the Government has been much congratulated. The whispers of peace mentioned by Mr Asquith arise from wirepulling Germans using disarmament faddists in politics and the press. The Premier's rebuke has given great satisfaction to the nation at large. The submarine blockade has failed and the ruses have been ineffective. The Germans hoped to create a situation in which they could bargain about food supplies. The Premier's speech has shown the German failure in both the objectives. There will be no compromise, no peace talk till victory has been won. Our sea supremacy is greater than ever. The Admiralty's vigorous watchful methods have so accentuated Germany's weakness that insurance rates and grain prices have dropped here. The protection that is afforded merchants is splendid. It must be at some cost but the percentage has no bearing on any phase of the war.

FRANCE.

Rheims Bombarded.

LONDON, March 4.
PARIS.—The evening's communiqué said—Between the sea and the Aisne a cannonade has occurred of varying intensity. The Germans bombarded Rheims, using incendiary shells. In Champagne on the front north of Souvain-Mesnil-Béau Séjour our progress has continued. We hold German trenches for the length of six kilometres and the depth of a kilometre. Several German counter-attacks have been repulsed and the regiment of guards lost enormously. The previous communiqué stated that the progress at various points reported on the previous evening was confirmed and had been maintained everywhere.

A French Official Statement.

LONDON, March 4.
PARIS.—The communiqué this afternoon said:—The fierceness of the fighting in Champagne is confirmed. The German counter-attacks against the crest taken by us north-eastward of Mesnil were most violent. Two regiments of Prussian guard fought with the greatest ferocity. The defeat of German efforts was complete. We made further progress at Vanquois. Our artillery in the Belgian dunes demolished the enemy's trenches. The Germans near Notre Dame de Lorette captured an advanced trench recently constructed by us in immediate contact with German lines. The bombardment of Rheims continued all day, shell falling every three minutes.

RUSSIA.

Russians Bombard Czernowitz.
Latest Russian Report.

LONDON, March 3.
PETROGRAD.—A communiqué says—Between the Niemen and the Vistula the Germans have delivered no attacks except in the Ossowiec District, where several attempts to approach the fortress were repulsed.

Our troops in the Grodno region and other sectors on the whole front continue to progress. We stormed the village of Kerjen, capturing seven officers and hundreds of men. We continue in the battle between the Onda and the San to repulse with entire success furious attacks by the Austrian army.

The Germans have made equally barren attacks in the regions of Kazibuvka and Rojanka. We enveloped and annihilated at Rojanka two German companies. We seriously defeated the Austrians defending the river Lomnitz. The Russians crossed the river fighting and occupied Krasna taking during the day sixty-four officers and six thousand men, four guns, seven quickfiring and large quantities of regimental and Divisional transport.

TURKEY.

Allied Military Expedition.
Off the Dardanelles.

LONDON, March 4.
A telegram from Athens dated the 1st instant, says it is stated there that the first detachment of the Allied Military expedition, including Canadians and Senegalese commanded by General Demade, has arrived off the Dardanelles.

Submarines for Turkey.

LONDON, March 4.
It is believed that there are a hundred thousand Turks in the isthmus of Gallipoli commanded by Essad Pasha. Three submarines have been received in Turkey, having arrived overland from Germany. They are still in sections and cannot be used.

Bombardment of Dardanelles Renewed.
More Forts Silenced.

LONDON, March 4.
The Admiralty announces that the "Triumph," the "Ocean" and the "Albion" entered the Straits on Monday and attacked Fort number eight. The enemy replied. Our casualties were six wounded. Simultaneously four French battleships in the gulf of Saros bombarded Bulair. The "Canopus," "Swiftsure" and "Cornwallis" on Tuesday engaged forts eight and nine and silenced the latter. All the three battleships were hit, but only one man was wounded. The attack is progressing.

TELEGRAMS.

French Official Announcement.

LONDON, March 4.
PARIS.—It is officially announced that French warships in the Gulf of Saros on Tuesday bombarded the Bulair forts and lines and set fire to the barracks, which the garrisons evacuated. The works and bridge at the river Cavack were severely damaged.

Result of Tuesday's Operations

ATHENS.—Forts Dardanus, Hamidie and Simerlik were silenced and the wireless station at Bezika was destroyed by the bombardment on Tuesday.

Warships Within the Straits.

Fifty-two Warships were within the Straits.

Further Details.

The Admiralty announces that operations at the Dardanelles were resumed at eleven on Monday morning. The "Triumph," the "Ocean" and the "Albion" entered the Straits and attacked fort number eight and the batteries at White Cliff. The forts, field guns and howitzers returned the fire. A reconnaissance by sea-planes reported several new gun positions, but no guns had been erected. The sea-planes also located a line of surface mines.

A force of mine sweepers on Monday night, covered by destroyers, swept within one and a half miles of Cape Kephez under fire. Our casualties were only six wounded.

Four French Battleships off Bulair bombarded the batteries and communications.

Earlier operations at the entrance to the Straits resulted in the destruction of nineteen guns ranging from six to eleven inch, eleven guns below six inch, four Nordenfledts and two searchlights, and also the magazines of forts numbers six and three.

The "Canopus," the "Swiftsure" and the "Cornwallis" on Tuesday engaged fort number eight. A heavy fire was opened on them by fort number nine together with field batteries and howitzers. Number nine was damaged and silenced at 4-50 in the afternoon. The battleships withdrew at 5-30 A.M. the three were hit, but there was only one casualty, one man being slightly wounded. Seaplane reconnaissance was impossible on account of the weather, but mine-sweeping continued throughout the night, and the attack is progressing.

The Russian cruiser "Askold" has joined the fleet in the Dardanelles.

ITALY.

New Bills by the Italian Premier.

LAHORE, March 4.
The "C and M G" "es" Special Cables.—London 3rd March.—The Italian Premier has introduced bills against espionage contraband publication of news of military movements.

EGYPT.

Invasion Of Egypt.

LONDON, March 3.
CAIRO.—A communiqué says.—There are no signs of renewed advance by the Turks.

Moslems And Christians In Syria.

Reports from Syria show that the relations between Mohammedans and Christians continue excellent.

GREECE.

Greek Attitude.

To be Discussed by Grand Crown Council.

LONDON, March 3.
ATHENS.—At a Cabinet, at which the Greek Minister in Paris was present, the King decided to hold a Grand Crown Council, including five ex-premiers, to discuss the Greek attitude to present events. The Chamber will meet after the Council.

COLONIES.

British Columbia.

Employment of Asiatics.

LONDON, March 3.
VICTORIA.—(British Columbia)—A motion in the legislature to prohibit the employment of Asiatics in local industries has been withdrawn at the request of the Premier, based on Imperial policy.

UNITED STATES.

Ship Purchase Bill Withdrawn.

LONDON, March 4.
A telegram from Washington says the Ship Purchase Bill has been withdrawn from the Senate.

INDIAN TELEGRAMS

(Associated Press Agency.)

DELHI.

War Cable to the Viceroy.

DELHI, March 4.
The following telegram has been received from the Secretary of State dated 2nd March:—Further operations at the Dardanelles have been delayed by unfavourable weather, mist and rain rendering long range fire and aeroplane observation impossible. Referring to these operations Mr Asquith in the House of Commons said that they had been carefully considered and conceived with very distinct and definite objects, political, strategic and

TELEGRAMS.

economical. They showed very significantly the copiousness and variety of our naval resources. There were the "Queen Elizabeth" first class to be commissioned of the newest type, dreadnoughts with guns of power and range hitherto unknown in the naval warfare and there were three or four different types of older dreadnoughts all bringing to bear formidable 12 inch guns on fortifications with magnificent accuracy and deadly effect and these proceedings are being conducted without subtraction of any sort or kind from the strength and effectiveness of the grand fleet.

A fierce battle at Pzassny a town 50 miles to the north of Warsaw which was twice captured by the Germans and twice recaptured has ended in a complete Russian victory, and the Germans who had two army corps engaged are now retreating to the frontier. The Germans have not yet retired from Niemen near Groudo but the "Times" Petrograd correspondent says that Military opinion is that the Russian success will compel them to withdraw very shortly. The Germans in the recent offensive had acted with extraordinary rapidity and evidently intended suddenly to cross the river Narew but failed to foresee the arrival of the Russian reinforcements and their assumption of the offensive. In the Carpathians the Russian maintain their position and in Eastern Galicia they have now driven the Austrians to the offensive. In Champagne the centre of the French line where heavy fighting has been proceeding for a fortnight the French have established a continuous line of one and a quarter mile in advance of the old positions.

The House of Commons yesterday sanctioned a credit of 287 millions the largest amount ever voted by any nation. Mr. Asquith announced that we shall take measures to prevent commodities of any kind reaching or leaving the German Empire. We and the French shall hold ourselves free to bring into port ships carrying goods to Germany. The crews will not be harmed and neither the cargoes nor the ships be confiscated but no goods of any kind whatever will be allowed to reach Germany. Mr. Asquith said we do not intend to put in operation any measures we do not think effective and shall carefully avoid measures violating rules either of humanity or honesty but subject to those conditions there is no form of economic pressure to which we do not consider ourselves entitled to resort. Concluding Mr. Asquith said: "The gravity and magnitude of the tasks we have undertaken does not diminish but increases as months roll by and the call for men's never more urgent or imperious than to-day and this is a war not only of men but material. Take only one illustration. The expenditure of ammunition on both sides has been on a scale not only without precedent but in far excess of any expert forecast. Referring to certain whispers of peace he said: "Peace is the greatest human good but this is not the time to talk of it" and he repeated what he had said in Guildhall in November and what was said in almost the same terms by the French Premier that we would not sheathe the sword until Belgium recovers all and man Premian all she has sacrificed, until land and the are adequately secured against the menaces. on, until the rights of smaller nations of Europe are placed upon an unassailable foundation and until the military domination of Prussia is wholly and finally destroyed.

War Gifts.

DELHI, March 4.

The Viceroy has accepted the following further gifts towards the war expenses:—Rana of Jubul Rs. 25,000, and Major Nawab Nasrullah Khan of Bhopal, a private stud of eight horses, two motor cars and three portable military telephones.

CALCUTTA.

H. E. The Viceroy at Calcutta.

CALCUTTA, March 4.

H. E. the Viceroy and party arrived here to-day, and in the afternoon His Excellency unveiled the statues of Lord Ripon and Lord Minto upon the maidan in the presence of a large and representative gathering. Later on he visited the Victoria Memorial, and is now being entertained in the Calcutta Club.

The Viceroy grants interviews on Friday morning, the 5th at Barrackpore to Dr. Sarvadhikari, Vice-Chancellor, Calcutta University, also to the Maharaja of Burdwan and the Nawab of Murshidabad.

The Viceroy's eulogy of Lord Minto.

Viceroy's Camp, Barrackpore, March 4.

The following is H. E. the Viceroy's speech on the occasion of the unveiling of the Statue of the Late Earl of Minto at Calcutta yesterday:—Gentlemen of the Minto Memorial Fund Committee:—It is my valued privilege to-day to unveil the statue of my distinguished predecessor the Earl of Minto. At the short interval of time that has elapsed since Lord Minto's Viceroyalty ended it is not easy to appraise the true value of an administration which has so recently passed into history, but the period during which the affairs of India were entrusted to his guidance was so full of interest that you will perhaps forgive me if I dwell for a few moments on one or two of the more striking features. His Viceroyalty may be described as a record of difficulties and dangers bravely faced and honourably overcome. During the years which had preceded it there had been gathering in India a very considerable feeling among many moderate and loyal Indians, who, conscious that they were capable of taking an honourable and useful part in the Government of the country, contended that their legitimate aspirations in this direction were insufficiently recognised. That intuitive sympathy which was one of the most striking characteristics of Lord Minto's nature was quick to recognise the legitimate grievance that underlay this feeling and he addressed himself without delay to finding a means of satisfying these aspirations. His task was rendered more difficult by a small body of extremists who hoped to wring concessions from the Government by acts of violence and crime. To a weaker man it might have appeared necessary on the appearance of this new agitation not only to meet it with repressive measures sufficient to ensure the preservation of public safety but also to withhold all concessions even to those aspirations which

TELEGRAMS.

he regarded as legitimate for fear that he and his government might be accused of yielding to threats and violence what they were unwilling to grant spontaneously. Faced with this situation Lord Minto showed that he possessed in addition to that personal courage which had already won him distinction in many different fields, the much rarer courage which enabled him to pursue his policy undeterred by the fear of being accounted weak. He determined that the conduct of a very small minority should not force him to withhold reasonable concessions from the great majority of loyal but expectant Indians. This determination at length resulted in the establishment of enlarged legislative councils with which we are now familiar and in the appointment of an Indian to be a member of the Viceroy's Executive Council. The inauguration of these changes will be within the memory of most of you here to-day and at this short interval of time it is impossible to pass a final verdict upon their value. But I may say with confidence that the splendid loyalty of India at this time of the empire's need is in no small measure due to the wise and sympathetic policy which Lord Minto pursued in the face of much opposition and he will always be remembered in India as one who tried to meet the just claims for political recognition with generous and statesmanlike concessions. His relations with Ruling Chiefs were marked by the utmost cordiality on both sides, a result largely brought about by the genial personality which had made him the object of affectionate regard throughout his career. There can be no question that his policy of confidence did much to promote the happy relations which now subsist between the Native States and the paramount power and were realised to-day. Lord Minto might justly be proud of the magnificent contributions which the Ruling Chiefs have made towards the defence of the British Empire. I have dealt hitherto only with Lord Minto's work in his public capacity but I feel that no appreciation of his character will be complete without an allusion to the universal affection and respect which he commanded in private life. He was a true sportsman in the very best sense of that term and his personality combined a most gallant spirit with kindly sympathy and highest courtesy. He was indeed the best ideal of a great English gentleman.

I shall always remember with gratitude the honour that has been done me to-day in asking me to unveil the statues of these two great men. May the memory of their labours and their love for India long remain to inspire and dignify the public life of this country.

Lord Ripon's Statue Unveiled.

Tribute by the Viceroy.

CALCUTTA, March 4.

The following is His Excellency the Viceroy's speech on the occasion of the unveiling of the statue of the late Lord Ripon:—Gentlemen of the Ripon Memorial Fund Committee:—I feel that it is a very great privilege that I have been asked to perform the ceremony of unveiling the statue of Lord Ripon. It is not only that there has never been a Viceroy who has been more beloved and rightly so by the people of this country that makes it a very great compliment that the representatives of the people should have themselves asked me to take part in this ceremony but in addition I myself had the honour of Lord Ripon's friendship which I valued most highly and can testify from my personal knowledge to the wonderful gentleness and kindness of his heart and the soundness of his judgment. Years after he left India he held a prominent place in the Councils of his sovereign and to him more than any other man turned for advice alike in their personal difficulties and in question of high policy. India to the last occupied a prominent place in his thoughts and one of his latest public acts was to attend and take part in the debate on Lord Morley's Reform Bill. I do not propose to pass in review the history of his administration nor to stir the dust of past controversies but I would remind you that he came to India inspired by the liberal policy of Mr. Gladstone and the sympathetic interest of our great and good Queen Victoria. He tried to breathe the breath of life into local self-government and it was in his Viceroyalty that that noble act of liberal statesmanship the rendition of Mysore was effected. He gave new life and organisation to the department of agriculture from which has sprung many beneficent activities. I need only enumerate the diffusion of useful agricultural information, the system of loans for agricultural operations and later the scheme of co-operative credit societies. He took the greatest possible interest in the ever present problem of education and while always determined to do nothing which could endanger the advance of higher education he did much to organise and develop teaching of an elementary character, the foundation upon which the whole superstructure of a proper education has to be built. He saw the powerful effect railway extension must have in preventing famine and gave a great impetus to a bolder policy in this direction though steadfastly refusing to allow it to throw any additional burden of taxation upon the people. He reduced the salt duty and from first to last was animated by an intense desire to promote the welfare of the masses. A distinguished Indian who enjoyed the honour of his friendship tells us that his popularity in India arose not so much in connection with the measures with which his Viceroyalty is associated as in response to his own unselfish love of the people, his desire to broaden the basis of their civic liberty and above all his treatment of them as brothers and fellow citizens. When he first arrived in this country he remarked in one of his earliest speeches that it does not become him who putteth on his armour to boast himself as one that takes it off. He refused to make any large promises but said that he would prefer that when the time came India should judge him by his acts. How favourable was that judgment was evidenced by the scene of unprecedented enthusiasm that took place in Bombay when 4½ years later deputations from every part of India came to bid him goodbye and innumerable addresses were presented to him. I think the secret of his success as Viceroy is to be found in the noble words he used on that occasion "If England" he said "is to fulfil the mighty task which God has laid

TELEGRAMS.

upon her and to interpret rightly the wonderful story of her Indian Empire she must bend her untiring energies and her iron will to raise in the scale of nations the people entrusted to her care, to impart to them gradually more and more the richest gifts which she herself enjoys, and to rule them not for her own aggrandisement nor yet for the mere profit of her own people but with a constant and unwearying endeavour to promote their highest good." Happily he was known to the people of India as "Ripon the Righteous."

The Opening of the Sara Bridge.

Lord Hardinge's Speech.

The following is the full text of H. E. the Viceroy's speech:—

YOUR EXCELLENCY, LADIES AND GENTLEMEN:—Mr. Gales had told us that the object with which this bridge had been built has been the serving of the traffic between Northern Bengal and the port of Calcutta. That an outlay of some four crores of rupees should have been justifiable in order to provide better facilities for this traffic is the more remarkable when we consider how recent has been the development of trade and of railway communication in Northern Bengal. Sixty years ago the Engineering Office of the time were still considering the best starting point for the proposed Calcutta-Darjeeling road, and the first railway in Bengal, the Howrah-Bohagpuri section of the East Indian Railway had been opened less than a year previously. Darjeeling had only recently been taken under British protection with the hundred souls who at that time constituted the entire population of the district. Seven years later the road was still unmetalled fire rivers remained unbridged. It was not until 1877-78 that the first section of the present Eastern Bengal Railway metre gauge system, the section from here to Siliguri, was opened. From that date commercial development and the improvement of railway communications have in this area proceeded with equal rapidity. At the present time the territory which will be served by this bridge contains the greatest area under jute, probably the greatest area under tea in the world nor has the limit of expansion been reached. It was but the other day that a through railway communication with the Decca and Mymensingh districts was effected, while the Gauhati extension to Assam has been opened for only a few years. In each of these areas, in the province of Assam and the districts of Bengal east of the Brahmaputra, I look for the rapid development of railway communications and for a corresponding increase of trade and general prosperity. But the advantages of this great bridge will not stop there. It seems to me certain that before many years are over these tracks will form part of a trunk line of railway connecting India and Burma. The depredations of our gallant enemy, the Captain of the "Emden", have had one advantage in calling prominent attention to the political as well as the commercial advantage of a through railway connecting this great province with the rest of the Indian Empire, and I am happy to say that a strong party of engineers is now engaged on a survey of the several possible routes. I need not re-open the discussions which occupied the period of 19 years which, as Mr. Gales has said, intervened between the first inception of the project for bridging the Ganges and its sanction by the Secretary of State. These discussions ranged over the entire field of Railway Policy. They considered such vexed questions as that of Gauge and Company versus State Management which have engendered controversy since the construction of the first Indian Railway was mooted 70 years ago, and seem likely to cause contention for many years to come. Few will question the wisdom of the principal decisions affecting technical matters that the bridge should be built for a double line of railway on the broad gauge, and that it should be constructed to a standard which, so far as can be seen, will render it capable of carrying the heaviest loads that can ever be placed upon railways of that gauge. These decisions we owe, I believe to the foresight of the late President of the Railway Board, Sir T. R. Wynne. To the Railway Board of the day we also owe the equally wise decision, Mr. Gales, that you should be placed in immediate charge of the construction of this great work. The magnitude of the task which faced you cannot be adequately appreciated from the consideration of any mere statement of results or even of such enormous figures as those which you have cited. Problems had to be solved which were unique in the history of engineering science before the bridge building could be begun. The gauges had to be confined by these great training works. Every possibility of danger from flood and from cyclone had to be thought out, and plans had to be devised for guarding against such possibilities that when the actual construction of the bridge was undertaken, it was completed without a hitch and practically without the loss of a single piece of equipment. We owe first to the ability and forethought of the designers, that is of Mr. Gales, in collaboration with Messrs. Rendall, Tritton and Palmer, consulting Engineers to the India office, and secondly to the zeal and energy of the staff employed upon construction, that is Mr. Gales and the staff whose services Mr. Gales has been the first to recognise. The greater a project, the greater the necessity for minute care regarding the perfection of every detail. If he had not on the lower Ganges Bridge a picked staff of Engineers and artificers on whom implicit reliance could be reposed we should not, I feel sure have been able to congratulate Mr. Gales to-day, or for many days to come, upon the achievement of his task. While this is naturally the Engineer's day, I cannot omit all mention of the Medical Staff. Paksey has not always enjoyed a reputation as a health resort, and we all know what outbreaks of cholera have often meant on great public works. That the two outbreaks of cholera which unfortunately occurred were rapidly stamped out and that Paksey to-day is as healthy a spot as is to be found in the plains of Bengal, we owe to the professional skill and devotion to duty of Mr. Bishop and the staff who have assisted him. Now, Your Excellency, ladies and gentlemen, but one duty remains for me. Mr. Gales has asked me to permit the bridge to be named after me and open it to traffic. I believe, Sir Henry Burt, that the bridge with which I shall be glad to have my name associated, has been planned and tested by the Senior Government Inspector of Railways in charge

TELEGRAMS.

of this circle, and that the Railway Board accept his report that it has been well and truly built and is in all respects capable of carrying all classes of traffic without risk to public safety. Laughter On your recommendation therefore I have much pleasure in declaring the Harding Bridge to be open for the carriage of all descriptions of railway traffic.

A Head Master Shot Down.

Students Arrested.

COMILLA, March 4.

Sarat Chandra Bose, Head Master, Zillah School, was shot dead at 6 P.M. yesterday in the public road near his house. His servant and a coachman who apparently attempted to seize the culprits were also shot and are in hospital. A woman who was nearby was also wounded. All the shots were from a revolver. Two students whom the murdered man had recently reported in connection with distribution of seditious literature have been arrested.

Further Arrests.

CALCUTTA, March 4.

As a result of house searches made in the neighbourhood of Sukea Street, last night and early this morning, by Messrs. Lowman Tegart and McClure with a number of armed Sergeants, seventeen Bengalis of the Bhadrakal class have been arrested in connection with the Cornwallis Square murder last Sunday. The majority are quite young.

Eighteen Arrests in Calcutta

CALCUTTA, March 4.

Eighteen young men in all were arrested in Calcutta last night in connection with the recent political crimes in and about this city.

The Case Against Inspector Simpson.

CALCUTTA, March 4.

The hearing of the case against Inspector Simpson was resumed to-day and lasted till 5 o'clock before Mr. Patterson. The chief witnesses were Mr. N. C. B. se, who corroborated the evidence of the Barkutulla Hingun regarding the statements made by him and Mr. Taylor of the Insurance Company who deposed to Mr. Simpson having come to him on several occasions to ask for money in return for which he promised to implicate Barkutulla for arson. Lawyers on both sides having summed up the Magistrate framed a charge for extortion and committed the accused to be tried at the Darjeeling Sessions, releasing him on the former bail of rupees two thousand. The Sessions will probably be held at the end of the current month.

The Arrest of Professors and Students.

CALCUTTA, March 4.

The suspects arrested in northern Calcutta by the Criminal Investigation Department are said to include two professors, a few students and some unemployed youth. Some of the detained men are accused in cases now pending in the Police Courts.

The Bank of Bengal rate of Interest.

CALCUTTA, March 4.

The Bank of Bengal rate for demand loans remains unchanged at 6 per cent.

BOMBAY.

The Bombay Corporation.

BOMBAY, March 4.

The Bombay corporation this evening passed a resolution expressing regret at the death of Mr. Gokhale and appreciation of his services, and adjourned as a mark of respect.

PUNJAB.

The Delhi Conspiracy Case.

The "C. & M. Gazette's" Statement.

LAHORE, March 4.

Referring to the statement that the Governor-General has postponed the execution of sentences in the case of some of the convicted accused in the Delhi conspiracy case to afford time for an appeal to the Privy Council the "Civil and Military Gazette" has elicited the following facts on enquiry:—On passing of sentences all but two of the sentenced men appealed to the Government of India for the exercise of clemency. The two exceptions signified their intention to appeal to the Privy Council against the sentences. Subsequently these two also filed an appeal for mercy to the Government of India. Nothing further is known. It is not even known whether the Privy Council has admitted the appeals.

A Returned Emigrant.

Committed to the Sessions.

LAHORE, March 4.

The case in which Sajjan Singh, a returned emigrant, is charged with the murder of Masoom Ali Shah, head constable, and attempt to murder Muhammad Musc, Sub-Inspector of Police, was heard before Mr. O'Neil Shaw Magistrate on Wednesday. After several witnesses had deposed the accused was examined by the Court. The accused pleaded innocence. The Court committed him to the Sessions.

TELEGRAMS.

SIND.

A Trade Mark Lawsuit.

KARACHI, March 4.

Messrs. Macdonald and Co. of Karachi have won another lawsuit in defence of their rights of trade mark. The question concerned the (ticket) attached to certain line of cotton piece goods known as Mulls (a thin soft dress cloth). Messrs Holland and Moss who were the defendants to the suit pleaded that there was no imitation and therefore no deception, but admitted that both in the tickets the plaintiffs and the defendants possessed these peculiarities of design are in common. First in the picture came a study of the Indian feminine beauty with a general coloring of gold and red surrounded by a green border the whole in the shape of an oblong. The difference was that the plaintiff's picture showed one Indian woman and the defendants picture two Indian women. Next in the picture came numbers indicating quality. The difference is that the plaintiff's numbers were 16,500, 17,000 and 17,500 and the defendants numbers were 86,500, 87,000 and 87,500. Next in the picture came encircled numbers in blue showing the length of each piece to be 18 yards. The difference was that the plaintiff employed a single circle. Finally in the picture came an ornamentation worked in cloth called a (sacharilla). Here was no difference. The learned Judge found this series of resemblances were too strong to be argued away and gave the plaintiffs what they asked for a perpetual injunction with costs. An attempt appears to have been made by the defence to set up expert evidence to prove that the resemblances in this case were not close enough to deceive the public but the judge said that to listen to a reputed expert on such a point was for a Judge to abdicate the essential prerogative of Justice because therein was the very issue which the Judge himself was asked to determine. Besides (said the Judge) how could a true expert exist on such a subject unless he were an expert in human nature.

SOUTH INDIA.

Donations for the Madras Hospital Ship.

COONOOR, March 4.

A meeting of the Indian residents was held this evening at the Magisterial Office with Mr. Sethu Iyer Thasildar presiding to raise regular monthly donations for the Madras Hospital Ship from June in compliance with a circular. A small amount was subscribed by those present while Mr. Mahomed Sheriff a leading merchant and Mr. Lakshmana Iyer the Sub-Magistrate undertook to supplement the same by taking the list round to the principal inhabitants.

Distinguished Visitors Expected.

According to the present arrangements His Highness the Maharaja of Travancore is expected to arrive here in the early part of April and will reside at Lansdowne house for four weeks. The palace staff will occupy the Mavor Villa. Other distinguished visitors for the season include the Maharaja of Cochin and the Raja of Vizianagaram besides the Ex-Maharaja of Cochin who has arrived here already.

Sir James Meston at Bulandshahr.

ALLAHABAD, March 4.

Sir James Meston speaking at the distribution of prizes of the annual fair at Bulandshahr said: "The Government was greatly gratified at the splendid response Bulandshahr had made to the recruiting officer." His Honour left for Lucknow on Wednesday evening.

Capture of the Mapilla Rebels.

CALCUTTA, March 4.

The following press communique has just been issued in connection with the attack on Mr. C.A. Innes, I.C.S., the District Magistrate and the events that transpired in Ernad since then. On Saturday 27th February at about 12-15 noon as the District Magistrate was going from Pandikud to Karuvarakundu he was fired at by Mappillas. The gun which was fired at a distance of about 20 feet missed fire. There were four or five Mopillas, but the District Magistrate was not pursued. The Police were sent out as soon as possible from Karuvarakundu and Messrs Hitchcock and Elliot after searching the hill where the Mopillas had lain in wait for the District Magistrate followed them in the direction of Kalikattu. The District Magistrate followed shortly afterwards with another body of police but the fanatics who had about two hours start escaped into a thick jungle east of the Kalekavu Karuvarakundu Road. Nothing was heard of them on the 28th and the jungle was searched without result. But warnings were sent out in different directions and in particular the Sub-Inspector of Ambu-perintalmanna was warned by telegram to proceed with all available men to Edanatkara where the Dt. Magistrate had reason to suppose the fanatics might go and to keep careful watch there. On Monday, March first, the fanatics left their hiding place in the jungle east of the Kalikavu Karuvarakundu Road and went by a jungle path to Edanatkara. Here the Sub-Inspector got into touch with them and followed them up till they took up their position in the Ayyappankavu temple at mile 21 on the Meatore Mannarghat Road near Alanallur Bazaar. The District Magistrate and the District Superintendent of Police received a message from the Sub-Inspector at 6 P.M. while they were out on enquiry two miles from Karuvarakundu. They started across the country with ten constables to Alanallur arriving there at 8 P.M. Mr. Elliot arrived at 8-30 and in the course of the night contingents of the special force and the reserve arrived from Karuvarakundu and Pandikad in the night. Endeavours were made through the local thangal to induce the fanatics to surrender but they all failed and the fanatics fired at any one seen near the temple. On the morning of the second March the District Magistrate and the Dt. Superintendent of Police with a strong body

TELEGRAMS.

of police attacked the temple. Four fanatics were killed and one wounded and captured alive. Two constables were accidentally wounded. The fanatics had three guns and were also armed with swords. They committed no murders but slightly wounded one Asari (Carpenter) whom they met on the road. They entered one or two houses mainly in search of guns and food.

Three men Executed.

For murdering a Forest Guard.

TINNEVELLY, March 5.

A triple execution took place at the district jail, Palamcottah, this morning when the three accused persons in the sensational Kalakad murder case viz Ponnusamy Pillay, Manickam Pillai (brothers) and Boganda Koni underwent the extreme penalty of the law. The facts of the case were that the three accused and an accomplice one Krishna Nadan who subsequently turned approver were confirmed poachers on the Kalakad hills and bore a grudge towards the deceased forest guard Muthuramaswamy Naidu and they decided to remove him. They attacked him in the forest with a hunting axe and after decapitating the body buried the head in a mountain stream. The Sessions Judge of Tinnevely in passing sentence of death on the accused described the act as a deliberate and cold-blooded one and was of opinion that the deceased forest guard met with his death on account of the zeal and strictness with which he discharged his duty to Government. Shortly after 2 A.M. the condemned men were marched out of the jail to the gallows escorted by a strong posse of reserve police and were placed on a line with the rope round their neck and at a given signal the bolt was withdrawn and all the three were hurled into eternity. The men maintained a stoic attitude throughout.

The Late Mr. Gokhale.

Mr. Watcha's Praise.

BOMBAY, March 5.

On the motion of Mr. D. E. Watcha in the absence of Sir P. M. Mehta at yesterday's meeting of the Bombay Corporation was adjourned after passing a resolution expressing the sense of regret at the death of the late Mr. Gokhale, Mr. Watcha made a lengthy speech in the course of which he paid a tribute to the late Mr. Gokhale's personal character and public service and said "Mr. Gokhale was a Goliath of popular interests in Councils and the Empire, a Gamaliel of public affairs, a good Samaritan, and a Gabriel in his domestic and social life. Among the speakers who followed Mr. Watcha were Messrs. J. B. Petit and Wardlaw Milne. Mr. Petit said he was with Mr. Gokhale in England for some months and he knew that he was held in high esteem by the greatest Englishmen of the day, that ministers after ministers had offered him seat in Parliament but that he refused on the ground that his work lay in his own country. Mr. Milne said India lost a star of the first magnitude but it was satisfactory to feel that his life of self-sacrifice and devotion would ever live as an example to his countrymen.

A Meeting of Elephantstonians.

At a meeting of Elephantstonians presided over by Mr. Watcha yesterday Professor Muller in moving a resolution of condolence said that Mr. Gokhale was a statesman for above the great Mahatma minister Nana Farnavis who lacked Mr. Gokhale's unswerving honesty of purpose and sincerity. Mr. Gokhale was an Elephantstonian who would always be placed in first rank of many whom the great college had produced. It was resolved to put up as a fitting memorial a portrait in the library hall of the college.

Weather Report

SIMLA, March 6.

Rainfall has been confined practically to Bengal and Assam. The Chief amounts are:—Burdwan two inches, Bogra one, B Silchar three quarters and Musu lipatam one and half. Temperature remains low in the Central parts of the country and South, Bengal.

FORECAST:—Decrease of rainfall in North-east India.

సెలూకేవా రలు.

(స్వకీయ విశేషమునయొద్దనుండి)

పశువులకు కొమ్మ వృక్షాలు.

సెలూరుపూర్వ 2-పశువులు నానావిధములైన జాడ్యములచేత చాల చచ్చుచున్నది నాని తగిన సదుపాయము పెప్పొక్కొట్టుగా ననుము. చికిత్సావిధానము పెప్పొక్కొట్టు ప్రచురించి ప్రజలకు కట్టుబాంధుడుగాక.

కరవులత్తా.

సామాన్యముగా ఈ సెలూలో కొమ్మ ధాన్యము చాలా చచ్చుకొనుచున్నది. కూము అయిదురూపాయల ధనమున్న కందులు ఏడురూపాయలు, మినుములు అయిదురూపాయలవియ్యే రూపాయలన్నర సెలూ అయిదురూపాయలయినవియ్యే రూపాయలుగా మన్నవి. వక్రము మొదలగు ఫలపరక తన్నిగా పోయిన సంతకర్తముకంటె తక్కువ సెలూలే లేవు. పశువు చీడ విశేషముగా తరులమున్నందున మంచి మజ్జిక దొరకు లేదు. చీడల విషయమున కారిత్యము దొరకనమువారి కకలిగించిలో యెట్లుకలిగినదో యెవరు మామొర యాలకించురో గానబడకున్నదని చీడకర్తలు చికిత్సాంశమున్నార

జూబులు.

విలేకులకు ప్రకటన.

ఒకభక్తుడు—ప్రకటించలేనందులకుచింతించువాడు.
మల్లూరిజాబు ఒక విద్యార్థి—సంతోషములేవు.
ధర్మతత్వాభిలాషి—చర్చనాపితమి గావున ప్రకటించలేదు.

వెద్యుడు—ప్రకటించలేనందులకు చింతించువాడు.
ఒంగోరిజాబు—విమయ మిదివరకే ప్రకటించలేదు.

అయ్యో, గుంటూరు సుబాబుక సమాచారము

అయ్యో,

గుంటూరు ఫక్రంపేసీ అను హిందూ బాటిక సమాజమువారు 15 దినముల నుంచి తెనాలిలో పురమందిర సమావేశము శాక విశాలమగుభవన నిర్మాణముచేసి నాటకములను బ్రదర్శించుచున్నారు. వీరిసమాజము సుప్రసిద్ధమగుటచే వీరిప్రదర్శనములకు జూబులకుఁ బురజనుల నేకు లేతెంచుచున్నారు. ప్రదర్శనమునకు రూ 400-00 లకు తక్కువకాకుండ నిసమాజము వారిచట సంతాపించుచున్నారు.

ఈనాటకములో సుమతి వేషధారయగు బలిజేపల్లి లక్ష్మీకాంత కవిగాను, సుదేవుని వేషము ధరించిన పార్వతి సాదరావుగాను, సునందను వేషధారయగు కోపలివాను మంరి పాత్రగాను, మజేరి వేషముఁ దాల్చిన తిప్పారపుల లక్ష్మీనారాయణగారును సర్వవిధముల ప్రశంసనీయులు. సంగీతమనందును, అభినయాలందును నిరుపమానులు. వీరి యాసమాజమునకు వన్నెఁదెచ్చినవారని నొప్పను. ఎంతకంటె విమర్శకుడైనను వీరియందు లోపముల నెన్నఁజాలడు.

తక్కినపాత్రలన్నియుఁ బెర్మనదగినవికావు. లక్ష్మీకాంత కవిగారి సోదరుడగు వెంకటేశ్వర్లుగారు దక్షిణదక్షిణావాలి మందయోగ్యులు ఆయోగ్యులుగనే కవిత్వీరి. వీరిక సంగీతమురాదు. అభినయమెట్టివో యరుగరు. రంగస్థలమునంద పాత్రము చెప్పుచున్న గాని మాట్లాడఁజాలరు. తమపాత్రములను మరిచిపొయినదర్పాతి నేమిటో చెప్పుచునీ యుపపాత్రకుని (ప్రాంత్రు) రంగస్థలమునందఁ బ్రేక్షకులకు వివరపరిచిని గోరుచుండెరి. నైగలంచేయుచుండెరి. ఇన్నియుఁ ద్రేక్షకులకు దుస్సహములుగ నుండెనుటకు సందియులేదు కాని, నేని పెర్మనదగిన పాత్రల ప్రజ్ఞాధికతకు సంతసించుచుఁ ద్రేక్షకులు మిన్నకుండిరి.

పేక్షకుడు

II

ఒకప్రశ్నకు సమాధానము.

అయ్యో,

ఫిబ్రవరి 2వ తేదీన వెలువడిన యాంధ్రప్రదేశ్ ప్రతికలో మహాభారత భిష్మపర్వ ద్వితీయాశ్వాసములోని “కృష్ణసారథ్యమునొప్పు” అనుపద్యము నదాహరించి దీనికర్థముఁ దెలియఁ గోరదమని “అ. వెంకట్రామ” అనువారు ప్రాశ్నియించెరి.

కృష్ణసారథ్యముచే క్రీడి మనకల్లు నేయవలయునో కృష్ణసారథ్యముచే క్రీడియపుడు కారవనైస్యముల నల్లునేనె నుఅపద్యపుండరాన్వయము. ఈపదములఁబట్టి యన్ని దినములు యోజించినను సుమన్వయము కాజాలదు.

కావ్యలక్షణములలోఁబ్రత్యేకతలక్షణం యనియుక నియమమున్నది. అలంకారిక ప్రణయనగా నెట్లందఁగదా! అర్జునునకు ధనంజయుడఁ యొక పేరున్నదిగా! ధనంజయుపదముగ్ని పర్యాయముగనుకను, కృష్ణసారథ్యముచేతననుగావాయుసహాయమని కృంగ్యమగుచుండుటచేతను, అగ్ని కి గాలి సహాయమైన ఎట్లా నర్పవలయునో అట్లు కృష్ణసారథ్యముచే క్రీడి నేనల ను రుమాడుచున్నాడని ప్రాణునితో భిష్మకడు చెప్పవలెకావ్యమిది. ఇయ్యది గాణపత్యముగాల ముఖ్యముకాదని వచించియున్నను సోమయాజులుగాను ఈ మాన్వమునే యవలంబించిరి. తేనివో సంగ్రహి వ్యాసమహాభారతములో నందుకు మూలమైన శ్లోకము|| ఏమపాండునుతోపొక్కిరిసె సహితోబలి అధికారోతి సె నాన్వన యథాభ్యుదయంజయు|| ఈ శ్లోకములోని స్వారస్యముగనందు శ్రేష్ఠాత్మకమైన “ధనంజయు” శబ్దముచే, “ధనంజయుడు (అగ్ని) ఎట్లుతాను బలవంతుడై కూరుడగు కృష్ణ ప్రతిరూపకుడగు కృష్ణకర్ణు (గాలి) తోఁగూడి యట్లు చెయునో (కాల్పన) అట్లు ఈ ధనంజయుడు (అర్జునుడు) తాను బలవంతుడై యుండి యొ కూరుడగు కృష్ణుని సారథ్య సహాయముచేనట్లు శత్రుసేన కసీమసంగునట్లు చెయుచున్నాడను తాత్పర్యము గలుగునట్లు ఆంధ్రీకృత పద్యమున క్రీడియన పదమునకు బదులు ధనంజయు పదమున్నచో యుడితి స్ఫురణము శ్రేష్ఠంకార సౌలభ్యమును సందర్శించి యుండును.

ఆందుకు పద్యముట్లుండెన బాగవతోచెడి.

తే|| చక్రిసారథ్యమున ధనంజయుఁడనిపుడు

కారవానీకములనెల్లఁ గనీమసంగి

చక్రిసారథ్యమున ధనంజయుఁడనునకు

నెల్లునేయంగ వలయు దాఁడల్లు నేనె.

ఇట్లు వ్రాసినందుకు సుధీమణు లాగ్రహింపబడుదుగాక.

వాలపూడి సరిసంపాదాశ్రయ.

ఆంధ్రోపాధ్యాయుఁడు.

[ద్రావిడిక కృష్ణయని నామాంబరము. ఉత్తరగోగ్రహణమున సారమును నామె బుద్ధివిశేషముచే (బృహస్పతి) నర్థుఁడగు తిరునామ వారిధిగా సమకూడెను. అనందర్ప మిట నను సంధయమనఁచుచు. కృష్ణసారమునగా నల్లఇట్టి. వాయువునకు జీవక వాహనము. కావున కాశ్రమిగారి యూహాయు సమంబనమె. వేలుపద్య మావశ్యకముగాదు.] (ఆ. సం.)

III

ఒంగోలు పశువులసంత.

అయ్యో,

మాంబ రెండవ తేదీ మిషన్రికలో వ్రాసిన ఒకరయుతు కొన్నితప్పు అభిప్రాయములు కలవాడని నాకు లోచివది. ఈ సంతత్సర్వము పశువులు నెనుకటికంటె తక్కువగుట నిజమే. అందుకు కారణములు సంతజరుపబడులేదులు బాగుగా సరియయిన కాలములో తెలుపకపోవుట, పశువులకొనుటకు ప్రతి సంతత్సర్వముపచ్చడియేకంటె రాకపోవుట. ముఖ్యముకొనుటకు నానాదేశములవారు రాకపోవుటయే. కమిటీ మెంబరు చిన్న వారయినందున సంతమాత్రమువివిధయన నష్టముకలగలేదు. ఇంక కొన్ని లాభములు కనుబడుచున్నవి. ముసలివారిద్దరు కమిటీలో ఉన్నంతకాలము సంత జరుపుటకు బహుమానము లిచ్చుటకు ముఖ్యపట్టణమందున్న ఉన్నతోద్యోగులను శ్రోత వారి సెవ్వరిని పిలిపించి యుండలేదు. ఇట్టి వారిని పిలుచుటకును సంతి ధర్మవ్యవస్థాధికారి జాలవృద్ధికరమయ్యున్నది. పశువులవారిద్దరు కమిటీలోనున్నందున జరిగవలసిన కార్యములన్నియు చురుకుగా జరిగెను. అయితే రయితలుకు చక్కగా సంతలేటిం తెలియకపోవుట అది రిమాన్య అధికారుల అజ్ఞాత్రయము యున్నట్లు తెలియుచున్నది. మరియు ఈసంతత్సర్వము పశువులు పుష్టికర్షింపి. అంతరింతకు జాతి క్షీణించుచున్నదట సర్వజనైక్యభావమైన మాటకాదు. సంత ప్రారంభమునందే ప్రతిసంతలో జడ్డిగానున్నట్టియు, కారం చేడులో గొప్పరయుతు గానున్న గావునాహేబు బూగర్లమూడి లక్ష్మయ్యనా మిడుగారు, ప్రస్తుతము ఒంగోలు నలుక లక్ష్మరు గారు రాయదొంగారు, వెటరినెరి కాలేజీ నూపరిం లెండెంటు గారగు వేరుదొరయును భిన్నాభిప్రాయాలయి యున్నారు. ఈపశువులు క్షీణించుట 1870 సంవత్సరమున జరిగిన అద్దంకి సంతకు పూర్వమే కనుపడి యుండెను. కనుక ప్రస్తుతసంతల ప్రతిఫలముకాదని నాంసనుగోరగాను రిపోర్టులో వ్రాసీ యున్నారు.

సంతి ప్రతిసంతత్సర్వముగాక రెండు, మూడు, అయిదు సంతత్సర్వముల కొక సాంపెట్టిసలాభిముకలుగునా? అల్లులులో గొప్పరయుతు గానున్నట్టియు ప్రతిసంతలో జడ్డిగానుండగొప్ప వారిందరికీ గౌరవముపొందుచున్న తే. అదినారాయణ రెడ్డి గారు “ఒంగోలు పశువులసంతిని ఇదివరకే నానాదేశములందు బ్రకటన జరిగినోయి యున్నది. ఇక సంతలు జరిగినా లేక పోయినా అందరుకచ్చి కొనుక్కొని పోవుచునేయుండురు. మనమసంతలు ఈస్థితియందుమానివేసినను దేశాంతరములకు పోయెడు పశువులను నిజపత్రము. సంతలు పెట్టుటకును గలిగెడి తిదితరి లాభములు పోగొట్టునందుగ్గినును అభిప్రాయాలయి యున్నారు.

ఇంకను గా|| కార్త్యుగాయ సంతివిషయములలో నెక్కువ అనుభవముకలవారితో నిజమయములు గురించి చాల సంతాపించియు కడపటిదినము బహుమతులిచ్చిపెదవ సంతి ప్రతిసంతత్సర్వము జరుపుట తమప్రత్యేకాభిలాష యని తెలిపి. మరియు ప్రభువదినమందు గా|| శంకర నామగారును సంతలు ఉంచుటకును అనేకముతలంబులు లుక్కునని చెప్పిరి. ఇట్లు భిన్నాభిప్రాయములు ఉండగా సంతి ప్రతిసంతత్సర్వము ఉంచకూడదని స్పష్టముగాతెప్పట తప్ప. యథార్థము చక్కగా తెలిసికొనకనే కమిటీలోనున్న పన్నలను తృణీకరించుట కేదలము ఒకర్వతమి తనమును ఈశబ్దణమందున్న కక్షలకు నూనించుచున్నయది.

పురవాసి,

జుమాబందిగోరి, కరణములవ్రాత,

దత్త్రుముల మోత.

అయ్యో,

జుమాబందిగోరి యనఁచు, అ. న. న. కరణముల ముద్రలులం దగు ఖట్టిపట్టు పట్టిరిగాని తుదకు నిఘంటురు తిరిగివెను. జుమాబంది మికాములలోనకు ముజాబ్బ యస్తాన్లీ ఖు మెంటు గాని తాలూకా ముస్తాన్లీ ఖు మెంటు గాని సుకుకువాటాడదని మాత్రము ఉత్తరువులు పుట్టెను. ఇందువలఁ కరణముల బాధ రెంతమట్టుకు గట్టెక్కినవియు ఆలోచింపవలసి యున్నది. యథాప్రకారముగా తాలూకాపాడ్డు కార్యుడుకు రావడము మానెనా? పూటకూక్కు తినడము నశించినా? అరుగుల వైన కూర్పు వీధములుపెట్టుకుం రాత్రిళ్లు కొరవిదయ్యముల వలెవ్రాసే కరణములవ్రాత

తప్పెనా? ఇక రయితలు పక్షము ఆలోచించ వలసి యున్నది. ఫసిలి ఆరంభము లగాయతు వీమివోలు నెరరు లెక్కలు, నెరరు లెక్కలు యెప్పటిని ఆపక. కరణములు పంపడము, రిమాన్యాయికెన్నెక్కర్లు తని ఫీ చే యడము, తహశీల్దార్లు శి ఫార్సులు చేయడము, డివిషనులు ఆఫీసర్లు ఉత్తరువులు చేయడము ఈ పనులన్ని యు డి శం బరు నెలాఖరులోగనే జరగవలెను. ఆ యుత్తరువులను బట్టి కరణములు లెక్కలు పూర్తిచేయవలెను. ఆర్థ్యపడిన లెక్కలు త్వరగ వచ్చినయెడల గ్రామములలోనే జుమాబంది లెక్కలు అయిచేయుటకు అవకాశ ముండును పాడ్డుకార్యుని యన తాలూకా గ్రామములో కాలకాల ముండలసిన అవసరము లే. తాలూకా తనిఖీనిమి త్రము రెండురోజులును, ముజాబ్బ తనిఖీనిమి త్రము రెండురోజులును జుమాబందిమి త్రము ఒకటి రెండు రోజులును మాత్రము ఉంచే చాలును. ఈపద్ధతి యెం దుకు అనులు జర్దు? ఈప్రకారమే జరుగనని గవర్నమెంటు వారి యభిప్రాయము. జరిగించలేక పోకడము స్థానిభాధికారుల అనుమర్తతయని తప్పక చెప్పవచ్చును. ఇక రయితలు చెప్పకొనే సయమేదీ? ఆఖరు జుమాబందిలో యని అంటారు. చిల్లర లెక్కలవైన ఆర్థ్య పేయడము అదివరకే ముగించబడి, మాన్యాయి లెక్కలన్నియు కరణములు పూర్తిచేయి దురు. అప్పుడు ఆఖరు జుమాబంది యగ నె 12 రు లెక్కలవైన జుమాబంది ఆఫీసరుగారు సంతకము చేయుదురు. ఆ సంతకమునకు కొంచెము పూర్వము రయితు లెవరయినా వచ్చిగా యని ప్రశ్నించురు. గానియెడల వెంటనే సంతకము చేయుదురు. వచ్చినయెడల ఏమిటి నీవు చెప్పకొనేదని యడుగుదురు. నా ఆక్రమణకు సన్నుకట్టివారిని ఆ రయితు అనును. వీమిమె తీసి చూచెదరు. క్రిందవారి శిఫారసులు వైవారి ఉత్తరువులు కడచెను. తప్పకను అదివరకు రిమాన్యాయి వ్రాసిన ఆఫీసర్లు తాము వ్రాసిన వ్రాతలే సరి యని వాదించెదరు. రయితుచెప్పకొనిది అపద్రమని ఖండించె దరు. అప్పుడు జుమాబంది ఆఫీసరుగారు ఏమిచేయుదురు? వారుమాడ అదివరకే ఆర్థ్య పేయచేసినవారే. తాము నేన్నీ ఆర్థ్య తాము లిప్పము అని కొందరు తక్కినను మిక్కిలి పట్టు దల యుండును. క్రింది ఆఫీసర్ల రిమాన్యాయిన్నియు అబద్ధమని రయితు ఆ నిమిషమందు ఎంతో ఋజువు చేసిన పప్పుడు గాని, ఏకొలత తప్పుఅయినక, తనిఖీలోపము, కనకజీవప్పడు గాని అదివరకు వేయబడిన, అందు జుమాబంది ఆఫీసరుగారు గర్దుచేయరు. ఇట్టిరద్దులు నూటికి రెండుయూడుకంటె ఎక్కువ యుండవు. ఈజుమాబంది వలన గయతులకు కలుగు సదుపాయము ఇంకంటె ఎక్కువలేదని చెప్పవచ్చును. ఏదైన రద్దు చేసినప్పుడు, కరణములకు బాధ లెక్కలు తిరిగిపోవును. అన్ని లెక్కలు సరవణచేయవలసి. మున్న. ఆరోజుకు జుమాబంది జరుగదు. ఈబాధలన్నియు కరణములు పడకతిప్పును. ఈబాధలకుతోడు ఒక కొత్తబాధ అక్కడక్కడ కలిగిండును కరణములు విచారింపవలసి యున్న. ఆబాధ ఏమియన

దత్త్రుములమోత

యని చెప్పలేని యున్నది. విధి కాలముకంటె కరణములు ఒకగ్రామమునపుకరును జుమాబందికే తెచ్చుకొనట రివాజయి యున్నది. సమయలయిన కరణములు ఆనపుకరుయొక్క భిత్తి కర్చు ఇక్కడము కలదు. వీధకరణములు ఇక్కడ పోవడము కలదు. కొన్ని గ్రామములలో జుమాబంది ఖర్చులకే కొంతద్రవ్యము పోగుచేయడము రివాజునకలదు అందులోనుంచి ఈఖర్చులు భరించుట ముకలదు. అయితే ఇప్పుడుకొందరు తహశీల్దార్లు నపుకర్లకు కరణములు భిత్తిఖర్చు యిస్తేనేగాని వారిని తెచ్చుకొనకూడదని ఉత్తరువుల నిచ్చుచున్నారట! అందుచేత ఎవరిదత్త్రుములువారి మోతాడము తటస్థ పడుతున్నది. నెత్తి మీద దత్త్రుము, మెడమీద దత్త్రుము, చేతిలోదత్త్రుము, నంకలో క్రానుస్తాపు కర్రగొలును, బొద్దు మొదలగు సర్వీ పనిముట్లు ఇవన్నియు తినఖిలమిత్రిము తాలూకావారికి చూ జాగునారికీ మాపవలెను. నపుకర్లులేదు. ఇంతంటె కరణములకు ఎక్కువనష్ట యేమయో తెలియకన్నది. ఈ అవస్థ మాన్యుటకు ఎక్కడెన్నె విధిచయత్నములు చేయుదురుగాక. ఈ అవస్థలన్ని వీరుపాం రు 81) ల జేరయింకేనా? ఇది కడుజాలకము—జీత మభివృద్ధి లేనేలేదు. ఈబాధలైన లేకుండునా?

నర్సాపురం తాలూకా పురవాసి.

పాపము!

కొద్ది పాపములే గలవు!

మంచిసమయము!

బరొపాఖండ యుద్ధ చరిత్రము

(మొదటిభాగము సిద్ధమైనది.) ధర 8 అణాలు మాత్రమే. పోస్టేజి సహా 0-10-0

ఈ యుద్ధ చరిత్రము అందరికీ తెలియునట్టి సులభ శైలిని తేటతెలుగున వ్రాయబడియున్నది. మా ప్రకటనలలోనే ప్రకటించుకొనుచు, అగ్రాధ్యక్షుల ప్రతిబింబ రూపముగ ముద్రించిన పుస్తక మిది కాదు. ఇదియు ప్రపంచ సంగ్రామమున భాగమునకు యావత్తుయుద్ధమున విక్రయించు అద్భుత గ్రంథము కాదు. నిజముగా "బరొపాఖండమున" జర్మనీ ముసల వివారిక గలుగు యుద్ధమునంతయు వివరించి వ్రాసియున్నది. ఈ యుద్ధ కారణములను అందరు చక్కగా తెలుసుకొని బహుశః కలువైతి మొదలిప్పటివలె జరిగినవిషయము తిలకింపి. బరొపాఖండము జరుగుటకు సరియైన కారణము తెలుసనిగోరువారు ఈ మొదటిభాగమునందు దేలుపడిన యీ ప్రకరణముల శ్రద్ధతో జదివితరవలెను.

జర్మనీ, ఫ్రాన్సు, ఆస్ట్రీయా వంటివల నిర్మాణము. గతకాలమున బరొపాఖండమున మార్పులు, జర్మనీ యే నాధిపత్యమును సామ్రాజ్యము, ఇటలీయుల కుత్యమందవలె. ఆస్ట్రీయా ఏకాధిపత్యముగా మారుబాటులు. జర్మనీయే కాధి పత్యము ఉచ్చతనమును, అధికారిజ్యుంధము, రాజుకమదము. గ్రేటుబ్రిటన్ జర్మనీయు చేసిన పోటాపోటీలు. వాల్టర్ ట్రీ-యుద్ధముల ఫలితములు. బరొపా సామ్రాజ్యము యుద్ధప్రయత్నములు. ఆస్ట్రీయా యుద్ధరక్షా చర్యలను బరొపా సామ్రాజ్యముల యుద్ధప్రయత్నములు. సామ్రాజ్యములారంభించిన మహాయుద్ధ వివరణములు గలవు.

బరొపా విక్రమము వింతిపులముగా నిజకారణసహితముగా తెలుసుకు నిదివరకు వ్రాయలేదని నొక్కిచెప్పగలము. పుస్తకమున దీని వివరణలతో విషయముల సత్యాసత్యములు తెలియును. ఇందులో 80 పేజీలతో చిత్రపటములును, 6 పూర్వోపాసములును, 120 పుటల నివచనములున్నవి. ఈ పుస్తకమున గోరువారికి వి. పి. మూలకమున పంపబడును.

తెలుగు వెంటనే తమిళభాగములు తెలుగునుచును. ఇందులో ఆర్థికపనుల ముద్రించిన చక్కని ప్రతిముఖ గలవు మామిడినామా. — సుపీయర్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు, నెం 167, మదరాస్. ఇ.

వనోపధి సారాపరిల్లా.

ఇది దేహమునందున్ను నెక్కువగలదు మరియు సకల చర్మరോഗములను బాగుచేయును. కీళ్ళపోట్లు, సారవాయువుపోట్లు, గనపట్టు, రక్తవికారములను గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నెరుగుచును. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాడిగంకు పులకు పుష్టినిగలిగించును నెత్తురును కుద్దిపడితి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యముకలుగును.

ఒక సీసాముందును వాడిన తోడనే శరీరములో నెక్కువగలదు మార్పు గనుపించును. రెండు సీసా వెల రూ. 1-4-0.

కుటుంబముందు:— ఇది చర్మమును పూర్తిగా బాగుచేసి రోగమును కుదుర్చును. భారతీయపువల్లి (తాగె) లకు మును నాగివల్లితోలము పైపుతకు మంగు. ఈ రెండుకలిసి నెలరోజుకు సరిపోవుమును 5-0-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్, గకర. ఫననవాడి, నం. 2. బొంబాయి.

Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2, Bombay.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము.

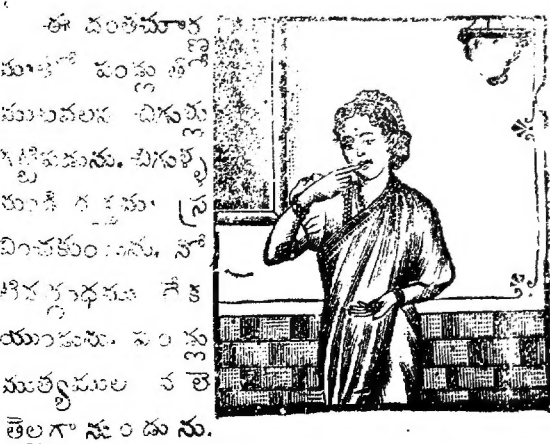
ప్రతివారము వేలకు వేలు విక్రయము.
సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.
శిలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల బాపును.
పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును. పోట్లపోగొట్టును.
చర్మముపైన కాచిన లోపలికి వెళ్ళించి
నొకటి నొప్పులు నెరుగుచు రోగలవు.
నువాసనగలిగియుండును.
దీనిని విదేశములలోగూడ వాడుచున్నారు.
సంచభావనీటి మానికొనిన మోసము గలుగదు.

అమృతాంజనము ప్రాచ్య దేశ యూరికల సంపుటిచే హిందూ దేశమునందు సిద్ధముచేయబడిన యొక విఖ్యాతమైనదాని. ఇప్పుడీవుడు తయారగుచున్న క్రొత్తమందుగాదు. వదియైదేండ్లుగా దేశమునందు కలెటను వాడుకలో నుండి మోపును బొందిన దివ్యామృతము.

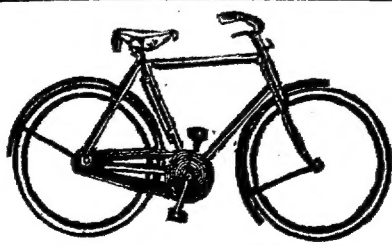
అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫేరిరోడ్డు, బొంబాయి లేక, 6, 7, తంబుచెట్టివీధి, చెన్నపట్నం.

దంతచూరము

పట్టి 1-కి 0-2-0 12-కి రూ. 1-2-0.
కుటుంబపులకు దివ్యోపధము.
నువాసనగలిగి యుండును.

అమృతాంజనము డిపో } 109, ఫేరిరోడ్డు, బొంబాయి
6, 7 తంబుచెట్టివీధి, మదరాస్

నమ్మకమయిన పనులు.
మోటారుపైకిట్లు, పైకుకారులు, అనేక తరహాగా అనేక కంపెనీలవారివలన తయారుచేయబడిన లైసికెట్లు, ట్రైసి కెట్లు, యిందుకు కావలసిన నానావిధ పనిముట్లు, వాచీలు, హాల్మోనియములు, మొదలగువాటిని మావద్ద గలవు. మిక్కిలి సరసముగా వెలలకు యిచ్చెదము.
ఒక్కసారి మా సరకులు పరీక్షించి, వెలుల కనుగొని, పంచి చెడ్డలనరయుటకు మహాజనులను గోరుచున్నాము.
మాపాపులకు లైసికెట్లు, పంపుపనిముట్లు, సహా రూ 5-8-0 లు చాక్రమే.
పటములతోగూడిన కేటలాగు అర్థజాస్థాంపులపైన బంపెదము
ఎక్. పి. చొక్కప్ప అందుకో.,
185, మాంటు రోడ్డు, మద్రాస్.

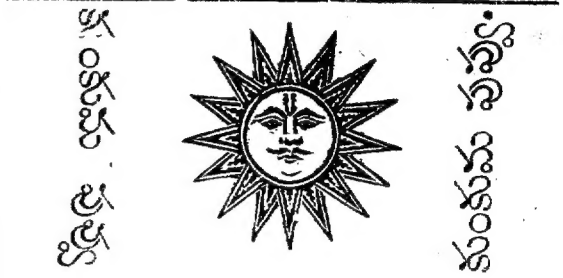
చుంచినవయము! వేనవేల ఖర్చుపడినది!! కనుక దొరుకట్టు!!
ఈపంచల కొనుహరికి, పంచ 1-కి అల్లెలారాటము!
కోర్కెని కోడెండ్లప్రలాపము అను గ్రంథముకట్టి ఇర్రాము
మేలైన జపాక పట్టుపంచలు.

అనేక పంచల కర్చుపడినది
వస్తులం ధరలు తగ్గించియున్నాము
వాచకులారా! కృంగారమున్ను
నాగరికతయన్నుగల మేలైన జపాక
పట్టుపంచలు పండుగదినముల ఆచార
దముకొరకు తెప్పించి విక్రయించితిమి
పోగా మిగతాకొద్ది పంచలము, రేకు
యున్నది. ఇందులో ఎరువు, వచ్చు

అకుపచ్చు, రోహ, మేఘముం ఇత్యాదిరంగులు గలవి. క్లాఫ్
సీయమైనవి, త్వరపడుదు.
రీక్షమారనిడివిన్ని 2 క్లామార్ కెడెట్లుగల పట్టుపంచ 15 2-0-0
కంచ 1-కి తపాలఖర్చులు 0-4-0
డిటా రెండుపంచల కొనుహరికి తపాలఖర్చులు ఇర్రాం.

టి. సీతారామ మొదలియార్,
కి, కందప్ప మొదలిపిడి, తిరువల్లిక్కేగి, మదరాస్

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు
మావద్ద దొరకును. కొనువారు సూర్యమా
స్క-చు గమనింపుడు.

కరస్పాండ్లెట్లు మొదలగు న వి ఇంగ్లీషున
వ్రాయవలయును:—

ఎస్ నారాయణ అండు కంపెనీ,
21, హమ్మంపేడి, బొంబాయి.

శుక్లనష్ణము

గుణమీయనిచో
సొమ్ము తిరుగ నీయబడును.
100 మాత్రలు గల సీసా రు. 2-0-0.
పోస్టుఖర్చులు వగయిరా ప్రత్యేకము.
నమ్మకమయిన సుందులు యింకను కలవు.
కేటాగు ఉచితముగ పంపబడును.

టవర్ అండ్ కో.,
(1-12-14) ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా

ప్రపంచ చరిత్ర.

ఇదివరకు రెండు సంచికలు వెలువడినవి.
ఇం దన్ని దేశముల చరిత్రయు సులభ మగు
భాషలో తగినపటములతో కథలవలె వర్ణితమగును
చందా-కట్టె సంచిత్యరమనకు (రిమార్కు 600
పేజీలు; 6 సంచికలు, చలదా రు. 2-0-0
పోస్టేజీతో సహా) ప్రవేశ రుసుములేదు. సంచ
క్రమ చందా ముందుగ స్వీకరింపబడును.
కలయువారు— డా. మారిస్కోవ్ తమరావు, ఎం.ఏ.,
చింత్రాడిపేట, మదరాసు. అని వ్రాయుడు.

ముత్యపు సుర్తా.
1 వ రకం అ. ఎత్తు రు. 1-0-0.
2 వ రకం 0-8-0. 3 వ రకం 0-4-0.
మంచి ముత్యములు. మోమిరా, పచ్చకర్పూర
ముతో చేయబడిన సుర్తా కండ్లకు చలువ జేయు
టకు మంచిమందు. ఈ సుర్తా శ్రేష్ఠమైనది.
అమృతాంజనము డిపో, తంబుచెట్టివీధి, మద్రాసు.